NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. Wydanie II. 2.
Rok IX. Kraków, sobota 11 grudnia 1926 Nr. 276

NOWY DZIENNIK

...eji i administracji: Kraków, Orzeszkowej 7. ...79. — Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 400.680.
...ładem Spółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK"
...omunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji. ...unikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione. ...y redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada ...tor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena numeru 20 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 4·40, kwrt. Zł. 13·00
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 4·60, „ „ 13·80
Na prowincji z przesyłką pocztową „ „ 5·00, „ „ 15·00
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 8·25, „ „ 25·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr 1-szp. Zł. 0·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·85, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—, gratulacye Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50% zagraniczne 100% droższe.

Anglja — Chiny — Rosja

Wobec groźnej sytuacji na dalekim Wschodzie.

(Od naszego korespondenta londyńskiego).

Londyn, 4 grudnia.

Głównym przedmiotem troski szerokich sfer publiczności, kół handlowych i rządu — który zebrał się na trzy nadzwyczajne posiedzenia — była w ubiegłym tygodniu groźna chmura, która zawisła nad Chinami. Dziś rozpoczyna się w Hankow wielkiem mieście przem. i porcie rzeki Yangtse, leżącym około ośmset kilometrów od brzegu morza, strajk generalny robotników, urzędników, policji i wolnych zawodów. Masy Chińczyków zatrudnionych w fabrykach angielskich i japońskich wylęgną na ulice z żądaniem wyższych płac i — opuszczenia kraju przez cudzoziemców. Lecz już od kilku tygodni uprzywilejowane dzielnice zamieszkałe przez Europejczyków znajdują się w faktycznym stanie oblężenia. Otoczone barykadami i kolczastym drutem, chronione są one przez kilkuset żołnierzy wysadzonych na brzeg rzeki przez okręty wojenne państw europejskich. Wczoraj ogłoszono, że trzydzieści aeroplanów udało się w kierunku Hankow. Londyn i Anglja drżą o życie setek kupców, inżynierów i misjonarzy angielskich. Sytuacja jest pod względem wojskowym, groźniejszą, aniżeli przed ćwierć wiekiem, kiedy masy bokserów były nieudolną i wrzaskliwą ciżbą i kiedy kilka tysięcy pruskich żołnierzy mogło sobie pozwolić pokazać Chińczykom, co to znaczy niemiecka „Schrecklichkeit". Bo dziś za rozwścieczonym tłumem stoi liczna i karna armja Kuomintagu, niezależnego rządu południowych Chin w Kantonie. Lecz gdyby nawet ta armja była mniej liczną i mniej groźną, to jednak wojska angielskie dlugo musiałyby się teraz namyślać przed oddaniem niepotrzebnego strzału. Bo ten sfinks chiński, ogromnie groźny możliwościami nacjonalizmu i ekonomicznego wzburzenia, jest wprawdzie politycznie rozdarty. Lecz łączy go silna jedność nienawiści — nienawiści obcych wpływów i obcego panoszenia się.

Dla bardziej dokładnego obserwatora było już to widoczne w 1918 roku, że cena, którą zapłacić będzie musiała Europa za udział Chin w wojnie, będzie nieproporcjonalnie wysoka. Zaczęło się to okazywać jaśniej podczas konferencji pokojowej, kiedy to Chiny poraz pierwszy wystąpiły konsekwentnie przeciw imperjalizmowi japońskiemu. Jak wiadomo, Chiny nie podpisały traktatu wersalskiego z powodu stanowiska Japonji w sprawie Szantungu. W dwa lata później podpisały one odrębny pokój z Niemcami, w którym uczyniono pierwszy wyłom w murze kapitulacyj; extraterytorjalne prawa niemieckich poddanych przestały istnieć. Był to jednak tylko początek nacjonalistycznych aspiracyj narodu chińskiego. Aspiracyj tych nie mógł Zachód dłużej ignorować. Konferencja wielkich mocarstw, która zebrała się w 1921 roku w Waszyngtonie, zajęła się wyłącznie sprawą chińską — obok wielkiego i udałego dzieła ograniczenia zbrojeń flotowych. Konferencja proklamowała raz jeszcze zasadę niezależności i suwerenności Chin. Co więcej, mocarstwa oświadczyły gotowość zrzeczenia się owych osławionych „dzierżaw" (Port Artur, Wei-hei-wei i inne), które przed trzydziestu laty zainicjowały epokę niesłychanej żarłoczności państw europejskich. Lecz te ustępstwa nie wystarczały już więcej. Bo ciągle jeszcze pozostały kapitulacje, uprzywilejowane siedliska cudzoziemców i specjalne prawa mocarstw w pewnych portach. Co zaś najważniejsze, pozostało to niesłychane ograniczenie suwerenności państwowej wskutek międzynarodowego zobowiązania Chin do utrzymywania taryfy cłowej nie wyższej, aniżeli 5 procent i wskutek faktycznego kierownictwa administracji celnej przez cudzoziemców. Te ograniczenia są znienawidzone przez narodowy ruch chiński, jako obowiązujące uszczuplenie godności narodowej i jako najważniejsza przeszkoda na drodze finansowej sanacji Chin.

Być może że mocarstwa, zniewolone koniecznością, zrezygnowałyby stopniowo z tych przywilejów, gdyby istniał rząd chiński. Faktycznie jednakowoż Chiny przestały istnieć, jako jednostka państwowa. Kraj podzielony jest na dzielnice, pozostające pod wojskowemi rządami generałów niezależnych od centralnej władzy. W ostatnim miesiącu przestał istnieć ostatni i formalny ślad jednoczącej siły Pekinu — centralny rząd ustąpił z powodu braku finansowego poparcia. Ustąpił, niewyznaczając następcy. Na ogół jednak sytuacja wewnętrzna Chin jest zbyt skomplikowaną, by jej omówienie stanowić mogło przedmiot tego listu. Wystarczy nadmienić, że rząd kantoński, w które go sferze leży Hankou, jest najbardziej radykalnym i nacjonalistycznym ze wszystkich obecnych rządów chińskich. Jest on też najsilniejszy i pozostaje on też w najbliższych stosunkach z Moskwą.

Że wypadki w Chinach dotykają szczególnie Anglji — to jasne. Udział Anglji w przemyśle i handlu chińskim jest większy, aniżeli udział innych państw; olbrzymim jest też kapitał angielski włożony w rozwój Chin. Przedewszystkiem zaś, zachowanie prestiżu jest dla Wielkiej Brytanji, mocarstwa o największych azjatyckich posiadłościach, rzeczą olbrzymiej wagi. Anglja nie może sobie pozwolić na bezkarne znoszenie obelg ze strony chińskich władców, bo co obniża jej prestiż w Chinach, to niszczy jej znaczenie w Indjach. Lecz brytyjscy mężowie stanu rozumieją dobrze, że użycie siły na tej wulkanicznej ziemi Chin jest teraz nie tylko niebezpieczne, lecz niemożliwe. Wielkość strategicznego zadania przechodzi tu siły nawet Wielkiej Brytanji. Polityka silnej ręki pachnie tu wprost szaleństwem. Mimoto sytuacja jest tak groźną, że okręty wojenne i aeroplany wysłane zostały do Hankou. Downing Street ufa Bogu, że nie zajdzie potrzeba użycia ich. Lecz że w tej chwili konfliktu między imperją listyczną dumą a zimnym rozsądkiem gniew Brytyjczyków, zwraca się przeciw tym, o których i fama polityczna i jasne fakta powiadają, że winni są temu stanowi rzeczy, to zupełnie naturalne. Rosja uważaną jest za spiritus movens agresywnego chińskiego nacjonalizmu. Propaganda sowiecka i sowieckie złoto podtrzymują nienawiść do cudzoziemców i antybrytyjskie tendencje — oto communis opinio londyńskiej City. Nie dziw więc, że raz jeszcze odzywać się poczynają w Londynie wpływowe głosy, nawołujące do zerwania stosunków z Rosją i do organizowania wielkiej krucjaty europejskiej i amerykańskiej cywilizacji przeciw bolszewickiemu niebezpieczeństwu, które zbroi Azję przeciw zachodniej kulturze. Bezpośrednio przed swym wyjazdem do Paryża oświadczył Chamberlain w Izbie Gmin, że propaganda Rosji na Wschodzie jest bezsprzecznie pogwałceniem zobowiązań zaciągniętych w umowie handlowej z 1921 roku i że rząd brytyjski ma wobec tego prawo wycofać się z niej każdej chwili... Na razie jednak czeka Londyn wiadomości z Hankou. A że życie w Chinach, zwłaszcza życie cudzoziemców, jest przysłowiowo tanie — tzn., że nie waży ono dużo — przeto horoskopy nie są świetne.

L.

Ostry atak Mac Donalda przeciw rządowi Baldwina

Londyn, 9 12 PAT. Mac Donald złożył dziś w Izbie gmin wniosek potępiający politykę rządu w sprawie konfliktu węglowego. Wnioskodawca domagał się przy tem upaństwowienia kopalń. Mac Donald zaznaczył, że rząd prowadził w sprawie kryzysu górniczego politykę chwiejną, stanowisko jego zmieniało się z dnia na dzień aż wreszcie przyswoił sobie rząd zasady polityki właścicieli kopalń.

Po Mac Donaldzie zabierał głos premjer Baldwin którego posłowie z Labour Party powitali gwizdaniem. Premjer zarzuca Cookowi, że przedłużał konflikt. Natomiast wyraził uznanie Mac Donaldowi oraz kierownikom partji pracy za ich wysiłki zmierzające do stworzenia atmosfery pokojowej oraz wywarcie wpływu na związek górników.

Następnie zabrał głos Lloyd George, który zaznaczył, że liberałowie nie mogą przyłączyć się do wniosku Mac Donalda w takiej formie, w jakiej był przedstawiony, jednak przyłączają się do krytyki stanowiska rządu w konflikcie górniczym.

Wniosek Labour Party odrzucony

Londyn, 9 12. PAT. Izba gmin odrzuciła wniosek partji robotniczej o wyrażenie votum nieufności rządowi 339 głosami przeciwko 131. Liberali wstrzymali się od głosowania.

Antyangielska manifestacja na kongresie rosyjskich związków zawodowych

Moskwa, (AW) Dziś rozpoczął się tutaj 7-my kongres wszechrosyjskich związków zawodowych (Profesjuszów). Posiedzenie inauguracyjne kongresu zamieniło się w wielką manifestację antyangielską.

Uchwalono przesłać pozdrowienie górnikom angielskim z wezwaniem do dalszego organizowania się przeciw kapitalizmowi przyczem użyto wyrażenia „w was cała nadzieja".

W czasie czytania rezolucji padały okrzyki wrogie dla rządu londyńskiego. Obecny na posiedzeniu sekretarz angielskiego związku górników, Cook był przdmiotem żywej manifestacji. Istotne prace zjazdu rozpoczynają się we wtorek.

Dwa projekty w sprawie organizacji Izb handlowo-przemysłowych

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa 9. 12 Sin. Dziś odbyła się w ministerstwie handlu i przemysłu konferencja przy udziale przedstawicieli instytucyj gospodarczych, w sprawie izb handlowo przemysłowych. Projekt przewiduje że izby handlowo przemysłowe zajmują się stawianiem wniosków dawaniem inicjatywy, wydawaniem opinji o projektach ustaw i współdziałaniem z ministerstwem skarbu. Wedle projektu rządowego członkowie wybierani są każdorazowo i to w dwóch trzecich z pośród ogółu osób, którym przysługuje bierne prawo wyborcze w trzech piątych z pośród kandydatów zgłoszonych przez zrzeszenia gospodarcze, które wyznaczają na wniosek komitetu wyborczego. Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą tylko być brane pod uwagę te zrzeszenia, które istnieją w sposób przewidziany ustawą.

Głosowanie jest tajne i odbywa się na listy wyborcze.

W naradzie wzięli udział także przedstawiciele izby handlowo przemysłowej w Krakowie i przedstawiciele związku kupców żydowskich w osobach posła Wiślickiego, senatora Truskera i dyrektora Scidemanna. Ponadto brali jeszcze udział w naradzie przedstawiciel centrali drobnych kupców p. Małkin. Zgłoszono 2 zasadnicze projekty. Pierwszy zgłoszony przez posła Wierzbickiego o tworzeniu izb handlowo przemysłowych według następującego klucza: 40 procent członków wybieranych a 60 procent delegowanych przez organizacje gospodarcze. Posła Wierzbickiego poparł pos. Warmalski z ramienia kupców polskich.

Poseł Wiślicki (Koło Żyd.) wypowiada się za powszechnymi, proporcjonalnymi wyborami i przedstawił projekt centrali związku kupców.

Dyskusji nie było.

Pan minister prosił o przedstawienie mu uzgodnionego projektu do dnia 18 stycznia, inaczej rząd wystąpi z własnym projektem.

Żydzi polscy na roli

Wywiad z ministrem reform rolnych.

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa, 9. 12 Sin. Współpracownik „Naszego Przeglądu“ miał wywiad z ministrem reform rolnych w sprawie sytuacji rolnej Żydów polskich i ewentualnej konjunktury kolonizacyjnej.

Pan minister oświadczył, że żadnych danych o ilości osiadłych na roli Żydów ministerstwo nie posiada. Wiadomości takich mógłby udzielić wyłącznie główny urząd statystyczny, na podstawie materjałów uzyskanych podczas spisu ludności z roku 1921. W myśl równouprawnienia konstytucyjnego Żydzi na równi ze wszystkimi obywatelami Rzeczypospolitej dopuszczeni zostali do korzystania z dobrodziejstw ustawy o reformie rolnej, o ile posiadają minimum kwalifikacyj wymaganych od ogółu obywateli przy nabywaniu ziemi.

Traktując w sposób powyższy kwestję nabywania ziemi przez Żydów ministerstwo nie prowadzi specjalnej statystyki narodowościowej przy wykonywaniu reformy rolnej i danych o ilości Żydów korzystających dotychczas z ustawy o reformie rolnej. Przypuszczać tylko należy, że wobec mniejszego odsetka ludności rolniczej wśród Żydów w stosunku do innych narodowości, ilość Żydów-nabywców ziemi przy wykonaniu reformy rolnej jest mniejsza niż wypadłoby to z ogólnego stosunku Żydów do ogółu ludności.

Objawu masowego osadnictwa Żydów dotychczas nie notowano. O specjalnem popieraniu takiego osadnictwa przez rząd mowy być nie może wobec nader szczupłego zapasu ziemi z jednej strony i nadmiaru głodu ziemi istniejącego wśród dotychczasowych osadników. Gdzie jednak Żydzi siedzą już na roli w charakterze osadników lub czynszowników, czy też długoletnich drobnych dzierżawców, jak np. w województwach wschodnich lub też są posiadaczami karłowatych gospodarstw, tam na równi z innymi obywatelami korzystają i mogą nadal liczyć na pomoc i opiekę państwa.

Dyskusja nad budżetem ministerstwa kolei

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9. 12 Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej przystąpiono do rozpatrywania budżetu ministerstwa komunikacji. Z ramienia rządu brali udział minister koleji Romocki wiceminister Eberhard oraz szereg wyższych urzędników.

Po referacie pos. Chądzyńskiego (NPR), wygłosił dłuższe przemówienie min. **Romocki**, który stwierdził dalszą poprawę stosunków w kolejnictwie.

W dyskusji zabrał głos pierwszy pos. **Sommerstein** (Koło Żyd.), który stwierdził, że centralne zagadnienie kolejnictwa a mianowicie komercjalizacja kolei nie posunęła się naprzód. Przechodząc do spraw żydowskich, mowca stwierdza, że przy doborze personalu nie decydują względy rzeczowe. Na kursa aspirantów nie przyjmuje się Żydów, Żyd nie może być naczelnikiem stacji. Gdy Żyd, rutynowany urzędnik, były oficer wojsk polskich stara się o posadę naczelnika stacji w mieście wojewódzkiem, powiada mu się, że Żyd przecież nie może zostać naczelnikiem stacji w mieście wojewódzkiem, a gdy stara się oposadę naczelnika stacji w Sokolu, powiada mu się że Żyd nie może zostać naczelnikiem stacji w tak ważnej stacji strategicznej. Z kolei mowca omawia sprawę umów przy dostarczaniu wagonów i parowozów, oraz szkody idące w setki tysięcy wreszcie zwraca uwagę na bliskie stosunki wyższych dygnitarzy kolejowych z dostawcami. Wkońcu mowca zajął się sprawą emerytów kolejowych państw zaborczych a zwłaszcza sprawą emerytów Małopolski, zaznaczając, że wobec nich państwo ma obowiązki nie tylkop rawne, ale także międzynarodowe.

Dyskusja w sprawie pożyczki dla Gdańska

na posiedzeniu Rady Ligi

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Genewa, 9 12 (D) Dzisiejsze posiedzenie popołudniowe Rady Ligi wypełniła dyskusja nad pożyczką dla Gdańska.

Przewodniczący posiedzenia minister belgijski Vandervelde wyraził życzenie, by stosunki polsko-gdańskie ukształtowały się na gruncie mniej formalistycznym a natomiast bardziej osobistym. Mowca zaznacza, że na komitecie finansowym nastąpiło porozumienie w sprawie pożyczki dla Gdańska.

Po przemówieniu prezesa senatu gdańskiego zabrał głos Stresemann, który żądał, ażeby w sprawach Gdańska rząd polska porozumiewał się mniej z wolnem miastem a więcej z rządem rzeszy. — — —ŁŁ

Następnie przemawiał w imieniu Polski gener. komisarz Strassbuger, który podniósł, iż dzięki Polsce nastąpiła ostatnio w Gdańsku znaczna poprawa stosunków. W sprawach celnych Polska poniosła szereg ofiar na rzecz wolnego miasta. Zamówienia polskie przyczyniły się do zmniejszenia się bezrobocia.

Po dyskusji uchwalono projekt pożyczki dla Gdańska w myśl projektu komitetu finansowego.

Dziś zbierze się konwent senjorów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 9 12 (Sin) Marszałek sejmu **Rataj** zwoła najprawdopodobniej na jutro (piątek) [illegible] konwent seniorów na którym ustalona będzie sprawa pierwszego czytania prowizorjum budżetowego. Słychać, że konwent ma rozstrzygnąć iż pierwsze czytanie odbędzie się bez dyskusji którą przeprowadzi dopiero sejm przy drugiem czytaniu. Ustalony też będzie na jutrzejszem posiedzeniu konwentu seniorów dalszy tok prac sejmu.

Sprawa Deutsche Allgemeine Zeitung

na posiedzeniu Reichstagu

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Berlin, 9 12 (T) Na dzisiejszem posiedzeniu Reichstagu oświadczył przewodniczący **Loebe** wśród ogólnej wesołości, iż 10 posłów komunistycznych m. in. poseł Scholem i Ruth Fischer proszą o 10-dniowy urlop, celem wyjazdu do Moskwy dla usprawiedliwienia swego konfliktu z władzami partyjnemi.

Następnie rozwinęła się dłuższa dyskusja w sprawie „Deutsche Allgemeine Zeitung“, co do której wyszło na jaw, że jest ona utrzymywana przez ministerstwo spraw zagranicznych. — W związku z tem ostro zaatakował rząd poseł Stampfer (socjalista), który napiętnował szczególnie fakt, iż republikański rząd niemiecki finansuje skrajne prawicowe pismo.

Jugosławja grozi wystąpieniem z Ligi Nar.

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Belgrad, 9 12 (D) W tutejszych kołach politycznych rozeszła się wiadomość, iż rząd jugosłowiański zamierza zgłosić swe wystąpienie z Ligi narodów na wypadek gdyby Lidze nie udało się unicestwić paktu włosko-albańskiego.

Genewa, 9 11 (D) Z kół delegacji francuskiej donoszą, że Briand zaniechał już definitywnie planu spotkania się z Mussolinim, licząc się z naprężeniem stosunków pomiędzy Jugosławją a Włochami. —

Poincare otrzymał votum zaufania

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż, 9 12 (K) Na dzisiejszem posiedzeniu Izby deputowanych postawili socjaliści wniosek, domagający się zmniejszenia kredytów przeznaczonych na główny komisarjat w Nadrenji. — —

Przeciw wnioskowi wystąpił premjer Poincare który oświadczył, iż w imieniu nieobecnego ministra Brianda sprzeciwia się kategorycznie wnioskowi socjalistycznemu, zdaniem jego najzupełniej nieuzasadnionemu. Przy tej sposobności Poincare postawił kwestję zaufania. W głosowaniu izbo 350 głosami przeciwko 202 odrzuciła wniosek socjalistyczny.

„Marka światowej sławy“
Dla zdrowia dzieci!
przez powagi lekarskie zalecany.
HAYA PUDER
ANTISEPTYCZNY
i MYDŁO HYGIENICZNE
dla niemowląt i dzieci

Tysiące podziękowań! Ostrzega się przed naśladownictwami
Dlatego żądać należy wszędzie tylko PUDRU HAYA
Do nabycia [illegible]
S. HAY, aptekarz LWÓW

Z DNIA

Niewdzięczny naród...

Impreza p. Romana Dmowskiego, mająca na celu zorganizowanie wszystkich żywiołów umiarkowanych i zachowawczych w jednym „obozie" pod batutą, rozumie się, narodowo-demokratyczną — może być już dziś uważana za jedno wielkie fiasco. Ludzie poznali się na prawdziwych tendencjach Konrada Wallenroda bankrutującej endecji i wysokie zebranie w poznańskim Bazarze poprostu zignorowali.

P. Dmowski chciał przedewszystkiem zwabić do obozu Wielkiej Polski konserwetystów i grupy ziemiańskie. Nieśwież spędzał mu sen z powiek. A te żywioły przejrzały nawskróś duszę i politykę p. Dmowskiego. „Roman Dmowski — pisze „Dzień Polski" — nie pamięta że naród polski, jako ciało zbiorowe, posiada już organizację, którą jest państwo polskie.., Roman Dmowski powtarzając kardynalne błędy narodowo-demokratycznej przeszłości, nie widzi państwa, a jeśli je widzi, to nie dlatego, ażeby je naprawiać, ale dlatego, aby mu się przeciwstawić... Drogi po których kroczą p. Dmowski i konserwatyzm, rozchodzą się bardzo daleko, idą wprost w przeciwnym kierunku; dla zachowawczo myślących potęgą, której nic skutecznie przeciwstawić się nie zdoła, może być tyko państwo, tj. organizacja przyrodzona, nie sztuczna, wszystkich bez wyjątku, obywateli obejmująca".

Jeżeli do tego dodamy, że Chadecja i N. P. R. równie energicznie odżegnują się od imprezy p. Dmowskiego, to przyznamy rację cytowanemu wyżej organowi konserwatywnemu, któ ry powiada że Obóz Wielkiej Polski stal się obozem małej partji.

Na przynętę ciasnego, bezdusznego, ekskluzywnego i destruktywnego szowinizmu żadna poważna grupa polska złowić się nie dała. Niewdzięczny naród odrzucił prezent, jaki mu wspaniałomyślnie ofiarowała chytra endecja...

(b)

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę

błp. Jakóbowi Schiffmanowi

zmarłemu 2 grudnia br. w Przemyślu oraz współczują zemną składam serdeczne podziękowanie **Izrael Schiffman**, Kraków.

Orędzie prezydenta Coolidge'a

Możliwość ulg emigracyjnych do Ameryki.

W swojem nowem orędziu do kongresu, porusza jeśli chodzi o politykę zagraniczną, prezydent Coolidge mało problemów. Zwraca głównie uwagę ustęp donoszący o zwołaniu nowej konferencji celem ograniczenia zbrojeń morskich. Sprawy tej dotychczas nie poruszono z taką stanowczością i jasnością. Konfliktu z Meksykiem prezydent Coolidge wyraźnie nie wspomina, zadawalając się tylko oświadczeniem, że Ameryka jest dość silna, by mogła zachować spokój. Możnaby z tego wnioskować, że toczą się rokowania, by sprawę tę załatwić pokojowo.

Punkt ciężkości leży w sprawach wewnętrznych, co można wytłomaczyć względami na odbywające się wybory na prezydenta. A więc prezydent kilkakrotnie z dumą podkreśla dodatnie rezultaty rządów republikańskich. Ponieważ ze strony farmerów podnosiły się wciąż skargi na zaniedbanie ich interesów, przeto orędzie bardzo obszernie zajmuje się kwestją rolnictwa i proponuje zarządzenia, przekraczające bardzo daleko dotychczasowe zamiary rządu w tej sprawie.

Drażliwą sprawę prohibicji omija Coolidge, słusznie w Ameryce obdarzony przydomkiem „ostrożny Cal", zaznaczając krótko, że ustawy muszą być ściśle zachowane, ale natychmiast ostrożnie dodaje, że przeciwnicy prohibicji mogą drogą legalną dążyć do zmiany ustawy.

We wszystkich innych sprawach idzie prezydent za radami i wskazówkami ministra handlu Hoovera, bezwątpienia najpotężniejszej indywidualności w rządzie.

Kończy się orędzie nieco bombastyczną dygresją w dziedzinę sztuki. Prezydent mówi o pięknych ideałach Ameryki i wyraża nadzieję, że Waszyngton stanie się centrum sztuki, gdzie gromadzą się skarby nauki, kultury, literatury i sztuk plastycznych.

Napewno to pobożne życzenie się spełni, ponieważ Ameryka jest tak bogatą, że naprawdę Waszyngton może się stać centrum sztuki światowej...

*

W manifeście powyższym, którym prez. Coolidge otworzył kongres ameryk., wskazał prezydent Stanów Zjednoczonych na konieczność przyjęcia projektu ustawy, któraby umożliwiła krewnym amerykańskich obywateli i deklarantów przybycie do Ameryki, celem położenia kresu tragedji tych rodzin. W kołach działaczy emigracyjnych komentują te słowa w tym sensie, iż kongres ma w najbliższym czasie załatwić tę sprawę i że rząd pozwoli na emigrację do Ameryki bliskkim krewnym obywateli i deklarantów amerykańskich.

Przesilenie w Jugosławji

Doniesienie agencji Stefani o zawarciu traktatu neutralności i przyjaźni między Albanją a Włochami wywołało — jak wiadomo — dymisję gabinetu Uzunowicza. Gabinet ten istnieje od kwietnia br., ale dotychczasowa jego kilkumiesięczna egzystencja była bezustannem pasem kryzysów, wywołanych głównie walką między Pasiczem, sędziwym przywódcą partji radykalnej, a Radiczem przywódcą partji chłopów kroackich. Donieśliśmy niedawno o bardzo żywej polemice między tymi politykami, polemice obfitującej w mnóstwo sensacyjnych epizodów, ale w każdym razie konflikt między Radiczem a Pasiczem stał się niejako chroniczną chorobą życia politycznego w Belgradzie i napewno nie wywołałby przesilenia. W tem jak grom z jasnego nieba padła wiadomość o zawarciu paktu między Włochami a Albanją. Dr. Ninczić, minister spraw zagranicznych, wyciągnął konsekwencje i podał się do dymisji a z nim solidaryzował się cały gabinet.

Tak Włochy jak i Albania zachowały aż do ostatniej chwili ścisłą dyskrecję, tak że ogłoszenie paktu było prawdziwą niespodzianką dla Nincziça. W Belgradzie uważają właśnie tę tajemniczość za naruszenie paktu, zawartego w r. 1924 między Włochami a Jugosławją. Powołują się w tej mierze na art. 1-szy tego paktu, który nakłada na obie strony obowiązek wzajemnego informowania się

BENJAMIN ROESSLER.

Szini Karawaszi

(Przekład G. Kanferowej)

(Ciąg dalszy)

Na strychu była już policja, stała banda śmiałych zuchów, którzy się tam przedostali, a wśród nich stał piekarz Roblin, blady ze strachu, w białych szarawarach z zamączoną czapeczką na głowie Naprzeciwko nich lekko kołysał się, jakgdyby się huśtał Szini, bez koszuli tylko w spodniach a około szyji miał zawiązany skórzany pasek, przymocowany do belki.

Długie czarne włosy rozsypały się po nagich plecach jakgdyby szal, oczy przymknięte a z zaciśniętych zębów wystawał do połowy język. Mogło się zdawać, że on Szini, tylko się śmieje, tylko szydzi z tych wszystkich, którzy na niego się patrzą...

Na bronzowo- siwej twarzy igrał uśmieszek...

* * *

Samotne wzgórze obok rowu cmentarnego, gdzie leżało ciało Sziniego, pomalutku zaczęło się okrywać zielonością, trawa wyrastała już z pod grudek gliny, ale pamięć o Szinim jeszcze nie wygasła. Wciąż go wspominano, różne przytem opwiadając bajeczki o dziwnym życiu i niezwykłym końcu oryginalnego tego stworzenia. Matki wieczorem gdy kołysały swe dzieci do snu straszyły je zwykle, mówiąc: Oto idzie Szini z paskiem na szyji, Szini Karawaszi.

Także piekarz Roblin zwykł był opowiadać nowe dziwy, które podawano sobie z ust do ust. Prawdy jednakowoż — być może dlatego, że sam jej dobrze nie znał — nikomu nie opowiedział.

Ale pewnego razu przecież musiał ją wyjawić. Pewnego ponurego popołudnia przechodziłem obok piekarni, w tem nagle Roblin wyszedł z domu, życzliwie mię przywitał i zaprosił, bym do niego wstąpił.

— Pana zapewno to zainteresuje... dostanie pan coś do czytania... — powiedział — coś bardzo interesującego.

— Do czytania? cóż to takiego?

— Zaraz pan zobaczy:

I zawołał mię do swego mieszkania, prosił abym usiadł a sam wyszedł, za chwilę znowu zjawił się w pokoju i podał mi zeszyt.

— Ot, to znalazłem w kieszeniach jego spodni...

— W czyich — zawołałem, lecz zaraz domyśliłem się. — Proszę czytać a ja będę słuchał — powiedział Roblin zimno

Wziąłem zeszyt, który zapisany był różnokolorowymi ołówkami w formie dziennika i zacząłem czytać:

(Bez daty).

„Urodziłem się w tem samem mieście co mój ojciec. Właściwie nie jest to rzeczą ważną. ważnem jest, że żyję i jestem zdrów" — — —

Harry Weiss.

Ładne nazwisko! Moja matka, niech jej ziemia będzie lekką, miała wyborny smak, zapisała mię tak do ksiąg i dlatego zostało mi to imię.

Harry! Harry!

24-go lutego. Dzisiaj skończyłem 28 lat. 28 lat wstecz w tym samym dniu — minuty nigdzie nie zapisano! — uśmiechnąłem się po raz pierwszy. Matka mi opowiadała aby jej ziemia była lekką, że urodziłem się z uśmiechem na ustach... a akuszerka, która mnie podrzucała, później mówiła, że miałem dużo zadowolenia tylko przy pierwszej kąpieli strasznie piszczałem. Ha, he ha, he!

9-go marca — Dzisiaj cztery lata, jak zapuściłem sobie długie włosy, dlaczego to uczyniłem, właściwie sam nie wiem.Długie włosy — może dlatego, że inni noszą krótkie i całkiem golone głowy. Na golonych głowach można malować reklamy dla zabawek dziecinnych. Dzisiaj cztery lata minęły, gdy moja ukochana mię opuściła ze wstrętem, „ze wstrętem" — powiedziała. Pamiętam jeszcze to słowo „wstrętny"... była wtedy zł plunęła mi w twarz... i zdenerwowana była to moja kochanka.

Złą była ta dziewczyna o czarnych oczach i rudych włosach, o płonącej rudej głowie, Blanka się nazywała.

10-go marca. — Wczoraj przypomniałem sobie Blankę która mię opuściła, lecz dzisiaj doszedłem do przekonania, że miała słuszność, głuptwo!

Blanka miała gorącą krew, a ja... człowiek, który poszedł na wojnę i wrócił... tak, Harry, według gustu mej matki (niech jej ziemia będzie lekką) nie powinieneś mieć kucharki o czarnych oczach, rudych włosach i alabastrowem białem ciele...

Pamiętam jeszcze dobrze jej ciało... jej szyję śnieżno- białą która wyglądała z wyciętej bluzki...

Ale Blankę jeszcze kocham, choć mię odtrąciła. Zrywam jeszcze do dziś kwiaty, jakby dla niej, białe kwiaty...

Ja ich właściwie nie kocham Blanka tylko do tego mię przyzwyczaiła.

Chciałbym wiedzieć, gdzie ona się znajduje, posłałbym jej może kwiaty. Czy żyje, kto wie?.. może już ma męża i dzieci... Blanka twierdziła zawsze, że chciałaby dużo dzieci...

Kwoczka z dziećmi, hahaha!

Śmieję się z ściśniętemi ustami. Blanka miała uśmiech srebrzysty, śmiała się głosno, zdawało się, że dzwonki dzwonią hahaha! hihihi! hahaha!

25-go marca. — Pierwszy dzień wiosny. Byłem w polu, pola już są zorane i mgła się z pól unosi. Wkrótce je zasieją i przywdzieją się w zieloność.

Wszystko mi się podobało. C. d. n.

o wszelkich umowach tyczących się Europy środkowej i Bałkanu. Ponieważ Włochy tego swego obowiązku nie spełniły, dlatego naruszyły tę umowę, natomiast we Włoszech utrzymują, że ponieważ Jugosławja dotychczas umowy z Włochami nie ratyfikowała, dlatego Włochy miały swobodną rękę. To tłómaczenie się Włoch jest bądźcobądź przyznaniem się, że traktat przyjaźni z Albanją skierowany jest przeciwko Serbji.

Jugosławja, która w r. 1924 pomogła obecnemu prezydentowi Albanji, Achmedowi Bejowi Zogu, do zwycięstwa, srodze się na nim rozczarowałą. Achmed Bej Zogu zapomniał o swoich przyrzeczeniach, danych w Belgradzie, i przeszedł zupełnie na stronę Włoch, które w Albanji dominujące zajęły stanowi-

Ninczicz

sko. Wszak Włochy budują w Albanji drogi zastrzegły sobie prawo budowania we wszystkich ważniejszych portach albańskich punkty oparcia dla swojej floty, opanowały albańskie finanse, tak, że Albanja stała się właściwie kolonją włoską.

Przesilenie w Jugosławji stoi więc pod znakiem nowej orjentacji w dziedzinie polityki zagranicznej. Najprawdopodobniej rozwiązanie nastąpi po linji polityki Pasicza, tj. Jugosławia będzie szukała oparcia o Francję. Mówią też powszechnie, że wkrótce nastąpi podpisanie paktu przyjaźni między Francją a Jugosławją, paktu który dotychczas leżał w biurku, ponieważ nie chciano drażnić Włoch. Być może, że niebezpieczeństwo koalicji włosko-albańskiej dopomoże też do utworzenia gabinetu koncentracyjnego. (Jak onegdaj donieśliśmy, Uzunowicz otrzymał misję utworzenia nowego gabinetu).

Z życia młodzieży akademickiej

Wybory H. A. Z.

Wybory do Rady Środowiskowej i Rady Naczelnej H. A. Z., odbędą się w naszem środowisku w niedzielę 12 bm. od godz. 10 rano do 7 wiecz. z przerwą w godz. 1—2 w lokalu Stradom 15 I. p. of. Prawo głosowania mają akademicy (czki) sjoniści, zgrupowani w jednej z trzech organizacyj akad. sjon. w Krakowie, a to w „Przedświcie“, „Gordonji“, względnie korporacji „Emunah“. Wybory są tajne i bezpośrednie. Lista wyborców przedłożona będzie do przeglądnięcia dla wyborców w piątek i sobotę w godzinach wieczornych w lokalu wyborczym Stradom 15, I. p. of.

Na ręce Komisji Wyborczej wpłynęły dwie listy kandydatów. **Lista Zw. żyd. młodz. akad. U. J. „Gordonja“ ozn. licz. porz.** 1 na której figurują: 1) Ozjasz Spiro, 2) Joel Geisler, 3) Aleksander Liebeskind, 4) Abraham Schönwetter. 5) Efraim Federgrün, 6) Efraim Tunis, 7) Feliks Stein.

Zjednoczona lista Związku żyd. młodz. akad. U. J. Przedświt Haszachar i Sjońskiej korporacji akad. „Emunah“ oznaczona liczbą 2, na której kandydują 1) Weinberger Aron, 2) Damm Jakób, 3) Kalmus Adolf 4) Sternberg Leon, 5) Schächter Jakób, 6) Kochman Albert 7) Fenichel E. 8) Ebersohn Kalman

Głosowanie odbywa się zapomocą kart do głosowania, karta głosowania winna zawierać wypisany ręcznie lub odbity mechanicznie numer listy oraz w dowolnym porządku kolejno wypisane wszystkie nazwiska kandydatów tej listy. Podanie na karcie wyborczej tylko numeru listy, oznacza, że wyborca zgadza się na porządek w jakim kandydaci zostali zgłoszeni na liście. Nieważną jest karta na której wypisano choćby jednego kandydata innej listy.

Lista Nr. 26

Funduszu Łańcuchowego

na rzecz Żydowskiego Domu Akademickiego w Krakowie.

(Datki składać należy na konto PKO 406.365).

I. Anniasz Einhorn składa 100 Zł.

II. Firma Reiner i Ska składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Firmę M. Fromowicz, 2) Aschera Korna w Nowym Sączu, 3) S. E. Hammera, 4) H. Weindlinga, 5) Lazara Bauma w Tarnowie.

III. **Dr. Roman Schrager** z Katowic składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Ludwika Schillera w Katowicach, 2) Dra Feliksa Lauba w Katowicach, 3) Dr. M. Frussa w Katowicach.

IV. **Józef Hajem** składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Izaaka Landaua, 2) P. Türkla, 3) Konrada Leiberga, 4) P. Mayera, 5) Henryka Halperna, 6) Isaka Griesa, 7) B. Cohna, 8) B. Finsterową, 9) B. Breita, 10) Józefa Safiera.

V) **Adolf Eder** składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty p. Dienera.

VI. **Dr. Józef Fussmann** składa 50 Zł.

VII. **Firma Bracia Braun** z Tarnowa składa 50 Zł.

VIII. **Ignacy Hamerschlag** z Nowego Targu składa kwotę 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Izraela Meitlisa, 2) Dra Izraela Hammerschlaga adw. w Nowym Targu, 3) Maksa Mendlera w Nowym Targu, 4) Markusa Grünberga w Nowym Targu, 5) Maksa Mangla w Zakopanem, 6) Szymona Friedhabera w Jordanowie, 7) Henryka Holländra w Czarnym Dunajcu, 8) Henryka Fischgrunda w Nowym Targu.

IX. **Adolf Seiden** w Tarnowie składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Adolfa Schneeweisa adw. w Rzeszowie, 2) Dra Eugenjusza Funarskiego w Tarnowie, 3) Dra Bezalela Speisera w Tarnowie, 4) Adolfa Marguliesa w Tarnowie 5) Józefa Izraelowicza w Tarnowie, 6) Dra Szymona Seidena.

X. **Izaak Engländer** składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Mosesa Uebersfelda, 2) Drukarnie Benjamina Geishalsa, 3) Mosesa Zuckermanna, 4) Jakóba Zuckermanna, 5) Bernarda Landaua, 6) Jakóba Stögera.

XI. **Eljasz Lessner** składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty Ignacego Grossfelda.

XII. **Dr. Bolesław Żmigrod** składa 50 Zł.

XIII. **Józef Maschler z Tarnowa** składa 20 Zł.

XIV. **Dr. Wilhelm Maschler** z Tarnowa składa 20 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Eljasza Tischa w Nowym Sączu, 2) Dra Leona Maschlera w Starym Sączu, 3) Dra Dawida Eichenholza w Ropczycach, 4) Dra P. Zielonkę w Rozwadowie, 5) Dra S. Seelenfreunda w Brzozowie, 6) Wolfa Lernera w Tarnowie.

XV. **Dr. Szymon Grünfeld** składa 30 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dr, Leona Goldberga, 2) Dra Stanisława Imnicha, 3) Dra Emila Rosenfelda, 4) Dra Ludwika Lustbadera, 5) Dra Szymona Blatta, 6) Romana Spirę.

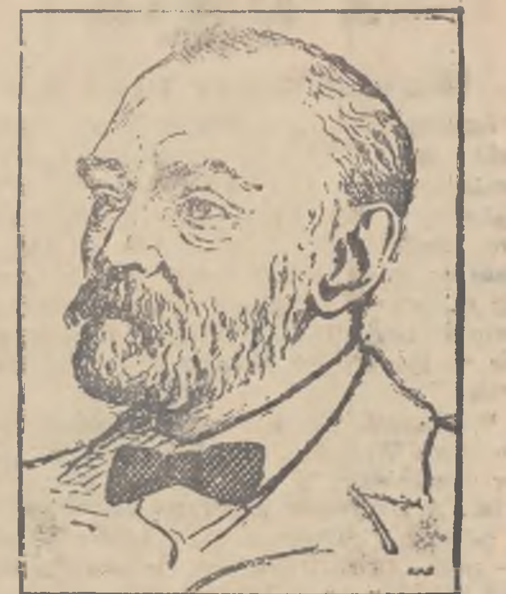
XVI. **Jakób Landau** składa 25 Zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1) Dra Henryka Kriega w Katowicach, 2) Dra Ferdynanda Korngolda, 3) Jakóba Billiga, 4) Józefa Engelsteina, 5) Maurycego Kühnreicha, 6) Henryka Bassa, 7) Hermana Fruchthaendlera.

Podziękowanie.

Wydział Stow. **„Bejt Lechem“** składa serdeczne podziękowanie **Przełożeństwu Bóżnicy Eisika** za łaskawe urządzenie Uroczystego zaświecenia świec chanukowych z chórem i orkiestrą na dochód „Bejt Lechem“.

Na uroczystości tej odtworzone zostały prześliczne utwory muzyczno-liturgiczne błp. nadkantora Goldberga (Lelzerke).

30-letnia rocznica śmierci Nobla.

Dnia 10 grudnia 1896 zmarł w San Remo chemik, szwedzki Alfred Nobel, wynalazca dynamitu i założyciel „fundacji Nobla“.

Kronika gospodarcza

O traktat handlowy z Niemcami

Na marginesie przemówienia p. ministra przemysłu i handlu, wygłoszonego na poniedziałkowem posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej, zauważa „Kurjer Polski“ odnośnie do kwestji umowy handlowej z Niemcami.

„Opinja publiczna żywo interesuje się stanem pertraktacyj o umowę handlową z Niemcami. Pertraktacje te posuwają się, jak wiadomo w bardzo powolnem tempie, przyczem kontrahenci nasi starają się wywołać zagranicą wrażenie, że nieuzasadniony upór ze strony polskiej jest główną tego stanu rzeczy przyczyną z wielką szkodą dla Polski.

Pożądanem więc było oświadczenie p. ministra który stwierdził oficjalnie, że Polska nie ponosi kosztów wojny celnej z Niemcami, że jednak mimo to rząd nie dąży do przeciągania ani o jeden dzień wojny gospodarczej i gotów jest do zawarcia traktatu handlowego z Niemcami, gdy tylko zasadnicze tezy Polski będą uznane.

Byłoby bardzo wskazane, gdyby kierownik naszej polityki handlowej zapoznał opinję publiczną przynajmniej w zarysach z temi zasadniczemi tezami, przyczyniłoby się to bowiem bardzo do rozwiania lansowanych przez propagandę niemiecką insynuacyj pod adresem naszego państwa.“

—o§o—

OBNIŻENIE STOPY PROCENTOWEJ. Wobec obniżenia przez Bank Polski stopy procentowej od pożyczek, szereg kas oszczędnościowo- pożyczkowych urzędniczych postanowiło od Nowego Roku obniżyć stopę procentową za udzielane pożyczki długoterminowe na 12 proc. w stosunku rocznym i za pożyczki krótkoterminowe na 1 i pół proc. w stosunku miesięcznym. Również obniżona będzie stopa procentowa od wkładów dobrowolnych na 10 proc. i od wkładów obowiązkowych na 9 proc.

W IZBIE HANDLOWEJ I PRZEMYSŁOWEJ W KRAKOWIE przeglądnąć mogą zainteresowani warunki ofertowe na dostawę kabli, przewodników izolacyjnych i muf kablowych dla Generalnej Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Warszawie.

RUCH TRANSPORTOWY DO ROSJI. W ostatnich dniach ruch transportowy do Rosji sowieckiej przez stację Zahacie wzmógł się znacznie. W dniu 2 bm. przez stację graniczną przeszły 23 wagony węgla oraz dwa wagony maszyn rolniczych. Dodać należy że poza temi masowemi transportami wywozi się drogą na Zahacie do Rosji większy transport towarów aptecznych i chemikalji.

Tym P.T. Prenumeratorom z prowincji, którzy nie odnowią bezzwłocznie prenumeraty, będziemy zmuszeni wstrzymać z dniem jutrzejszym wysyłkę naszego pisma.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Egzekucja bez tytułu egzekucyjnego

Na rogach ulic w okręgu należącym do **Izby** Skarbowej w Krakowie, pojawiły się **w ubiegłym** miesiącu obwieszczenia tej Izby o **wykupnie** świadect przemysłowych i kart **rejestracyjnych** na rok 1927. Obwieszczenia **te zawierają** m. in. — jako nowość — ustęp **następującej** treści:

„Przeciw winnym niewykupienia w powyższym terminie świadectw przemysłowych względnie kart rejestracyjnych lub wykupienia świadectwa kategorji niższej od ustawą przewidzianej, **wdrożą władze podatkowe natychmiast po 31 grudnia 1926 kroki egzekucyjne w trybie przepisanym dla ściągania podatków bezpośrednich z zastosowaniem obowiązujących przepisów o kosztach egzekucyjnych i karach za zwłokę a ponadto postępowanie karne w myśl art. 98 cyt. ust.** (scil. o pod. przemysłowym, przyp. autora)".

Nie wiem czy podobnego brzmienia pasus, zawierają także obwieszczenia innych Izb Skarbowych w Państwie. Ale w każdym razie należy się zastanowić nad zagadnieniem, czy powyższe posunięcie Izby Skarbowej w Krakowie oparte jest na obowiązującej ustawie o państwowym podatku przemysłowym, względnie, czy nie jest jej wręcz przeciwne.

Żadne ustawodawstwo nie zna egzekucji bez tytułu egzekucyjnego, czyli w dziedzinie należytości publiczno-prawnych bez uprzedniego doręczenia płatnikowi ze strony kompetentnej władzy w przedmiocie podatków, podlegających fluktuacji nakazu płatniczego z prawem odwołania się do wyższej instancji. Wyjątek stanowią czasem podatki realne jak np. podatek gruntowy, który opłaca się od posiadanego obszaru ziemi i jakości gleby, nie ulegających zmianom.

Toteż dla ewentualnego przymusowego ściągania od opieszałych płatników podatku przemysłowego w formie świadectwa przemysłowego, którego kategorja zależna jest od różnych znamion zewnętrznych i wewnętrznych przedsiębiorstwa, zaprowadziła ustawa o państw podatku przemysł. celem wydobycia tytułu egzekucyjnego formalne junctim między wdrożeniem postępowania karnego o przekroczenie ustawy i stwierdzeniem przez to obowiązku uiszczenia tego podatku. Od pozytywnego wyniku wdrożonego postępowania karnego zależnem jest, według konstrukcji i ducha ustawy, ewentualne powstanie prawa władzy podatk. do przymusowego ściągnięcia należytości za niewykupione świadectwo przemysłowe, względnie różnicy należytości do już wykupionego przedtem świadectwa przemysłowego niższej kategorji. W czasie jednakże, gdy ustawa związała węzłem gordyjskim egzekucję należytości za świadectwo przemysłowe z postępowaniem karnym w tym przedmiocie, które ma stwierdzić zaniedbany przez płatnika obowiązek, to Izba Skarbowa wspomnianem na wstępie obwieszczeniem, jakby mieczem Demoklesa, ten węzeł przecięła i zapowiada najpierw przeprowadzenie egzekucji o należytości za nie wykupione, względnie nie należycie wykupione świadectwa przemysłowe, a na później dopiero wdrożenie postępowania karnego, aczkolwiek to ostatnie ma dopiero stwierdzić zaniedbanie po stronie płatnika i tytuł do egzekucji stworzyć

Ustawa o państw. podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 550) powiada mianowicie w art. 40, że „niezwłocznie po upływie terminu, wyznaczonego na nabywanie świadectw przemysłowych, naczelnicy władz pod I. Instancji... mają przystąpić do lustracji (nie egzekucji, przyp. autora) przedsiębiorstw" oraz sprawdzić, „czy wszystkie przedsiębiorstwa posiadają właściwe świadectwa przemysłowe".

W razie stwierdzenia, że ktoś prowadzi przedsiębiorstwo lub wykonywa zajęcie, nie nabywszy świadectwa przemysłowego lub nie nabywszy należytego świadectwa przemysłowego, przewiduje cytowana ustawa w art. 98 kary pieniężne. Wszczynanie zaś spraw o przekroczenie przepisów ustawy o nienabycie wzgl. nabycie nie należytego świadectwa przemysłowego, wymaga całego szeregu formalności i wydania orzeczenia na piśmie, które musi być doręczone obwinionemu. Przeciw takiemu orzeczeniu wolno ukaranemu wnieść odwołanie do władzy skarbowej II. inst. albo żądać rozpatrzenia sprawy przez sąd. Od przebiegu zaś, względnie wyniku postępowania karnego dopiero zależnem jest, jak wyżej wspomniałem, powstanie obowiązku wykupna, względnie dopłaty różnicy spornego świadectwa przemysł.

W razie nie wykupienia wcale świadectwa przemysłowego w ciągu 14 dni po sporządzeniu protokołu, przewiduje ustawa (art. 112) jako najsurowszą karę zamknięcie zakładu handlowego wzgl. przemysłowego. Nie przewiduje natomiast ustawa w żadnym wypadku przeprowadzenia bez apelacyjnej egzekucji, powiadając wyraźnie w drugim ustępie art. 98 cyt. ust., że „kara nie zwalnia od obowiązku nabycia właściwego świadectwa przemysłowego względnie karty rejestracyjnej", z czego w żelaznej konsekwencji wynika całkiem niedwuznacznie, że przymus wykupna spornego świadectwa przemysłowego może nastąpić po prawomocnem orzeczeniu o karze, jako konsekwencja tegoż, ale nie przedtem. Przedtem zatem niema wogóle tytułu do prowadzenia jakiejkolwiek egzekucji o należytości za świadectwa przemysłowe, jak usiłuje zaprowadzić wspomniane wyżej obwieszczenie Izby Skarbowej w Krakowie.

Że tak, a nie inaczej rozumiała ustawę również centralna władza wykonawcza, świadczy niezbicie postanowienie par. 58 rozporz. wykon. z dnia 8 sierpnia 1925 (Dz. U. R. P. N. 82 poz. 560) do tejże ustawy wydanego, które odnośnie do skupu zawodowego, handlu z pomieszczeń ruchomych, handlu jarmarcznego, wędrownego itd. powiada, że przy sporządzaniu protokołów o prowadzenie tych przemysłów bez świadectwa przemysłowego „należy zażądać od oskarżonego odpowiedniej kaucji celem zabezpieczenia należności za świadectwo przemysłowe"... Gdyby ustawą był rzeczywiście dopuszczalny proceder, jaki usiłuje wprowadzić wspomniane tylekrotnie obwieszczenie Izby Skarbowej w Krakowie, to żądanie kaucji celem zabezpieczenia należności za świadectwo przemysłowe byłoby całkiem zbyteczne, gdyż władza podatkowa mogłaby doraźnie przeprowadzić egzekucji celem ściągnięcia należności i basta.

Usiłowanie wprowadzenia doraźnej egzekucji o należytości za świadectwa przemysłowe jest więc mojem zdaniem — sit venia verbo — zamachem na ustawę i nie da się z nią absolutnie pogodzić. —l —n

W sprawie komisji ankietowej i biura badania cen

Pismem z dnia 13 listopada br. izby handlowe i przemysłowe zwróciły się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu z prośbą o udzielenie projektów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ustanowieniu Komisji ankietowej badania kosztów i warunków produkcji i wymiany oraz o ustanowieniu Biura badania cen. Projekty powyższe nie zostały izbom handlowym ze strony rządu przesłane do zaopinjowania, lecz izby otrzymały je w drodze prywatnej. Mimo to jednak opracowany został przez izby memorjał z uwagami, jakkolwiek zdają sobie sprawę z tego, że pismo to prawdopodobnie będzie spóźnione. Ponieważ prace i badania Komisji obejmą najtajniejsze momenty poszczególnych przedsiębiorstw, członkowie Komisji mają zachować w ścisłej tajemnicy wszystkie wiadomości, otrzymane przez komisję, a nie tylko uznane za poufne.

TEATR ŻYDOWSKI.

„Hinkemann"

Dramat w 5 (?) aktach Ernesta Tollera. Przekład B. Azrielsona. Reżyserja J. Turkowa.

I.

„Hinkemanna" pisał Toller w bawarskiem więzieniu w r. 1921/22. Poprzez kraty i mury więzienne dochodziły skargi i narzekania modlitwy i przekleństwa, lamenty i protesty ludzkiej kreatury, a z tej kakofonji tonów wyłonił się olbrzymi krzyk człowieka, potężna modlitwa — o wyzwolenie.

* * *

Niemiecki ekspresjonizm pierwszych lat powojennych pobitych Niemiec. Mistycyzm rewolucyjny. Rzeczywistość jako kanwa pełna tajemnych ściegów jako orjentacyjnych znaków prowadzących do jęczącej w ciężkiem jarzmie odwiecznej krzywdy — ludzkiej duszy. Sztuka jako krzyk człowieka o wyzwolenie.

* * *

„Hinkemann" jest opowieścią dramatyczną o przeżyciach zwykłego robotnika. który na wojnie stracił swoją — płeć. Tragedja więc jednostkowa, bądź co bądź rzadko, a w każdym razie nie typowa. W jakim stosunku pozostaje ta tragedja do niezawinionej krzywdy ludzkiej, stale człowiekowi towarzyszącej, niezależnej od wszelkich warunków bytu? W żadnym, bo przypadek nie jest tragedją w metafizycznem ujęciu tego słowa. Tragedja musi wyłaniać się z bytu jako jego konieczność i podstawa, a nie może być kaprysem przypadku!

Ale ta przypadkowa tragedja zwykłego robotnika jest tylko kanwą jest tylko środkiem, jest tylko okolicznością, by wykrzyczeć we wszechświat niedolę człowieka.

„Erlösung! Erlösung! Auf allen Strassen der Welt schreien sie nach Erlösnng!"

* * *

Zawodowo uprawia klecha apostolstwo wyzwolenia, ale człowiek współczesny, który przeszedł całą gehennę cierpień daleko od tego rodzaju wyzwolin odszedł. Są jeszcze społecznicy, którzy ze socjalizmu uczynili religję wyzwolenia, ale ci, którzy mają tę religję urzeczywistnić, są w duszy takimi samymi burżujami jak ci których chcą wywłaszczyć.

Człowiek od piekła ratuje się zdolnością zapominania. Gdyby pamięć jako wierny pies leżała u wrót naszego życia i nam wyciągała z dna naszej duszy każde upokorzenie każdą nędzę, każdą doznaną krzywdę, musielibyśmy życie zmienić.

A najgorszą rzeczą jest — śmiech. Ten szyderczy, cyniczny, straszliwy śmiech wtenczas słyszymy, kiedy dusza nasza kurczy się z bolu, kiedy łka i płacze, skopana butem brutalnego chama...

* * *

Toller nie chce dopuścić, byśmy zapomnieli. Chciał by wszczepić nam w duszę odwieczny niepokój, chciałby, byśmy tylko wtenczas mieli prawo do życia, gdy żyje w nas nasza tęsknota.

„Wer keine Kraft zum Traume hat, der hat keine Kraft zum Leben".

Strzeżmy więc naszej tęsknoty, bo gdy w podziemiach duszy skona nasza tęsknota, gdy się jej za misę wyrzekniemy soczewicy, życie nasze będzie puste, szare i bezbarwne. Straci wszelką treść i aromat.

* * *

A jeśli nawet swoją tęsknotę uratujemy, nie uratujemy jeszcze siebie.

Hinkemann stoi bezradny wobec ciosów losu, który krwawem szyderstwem odpowiada na jego modlitwę o wyzwolenie.

Samotnym jest człowiek. Życie jego jest koszmarną, upiorną wizją. Otaczają go maski, tylko maski.

Hinkemann przewidział i zrozumiał. „Alles Schau wird mir Wissen alles Wissen Leid".

Gdy człowiek jest zdrów, nie widzi, bierze maski za ludzi żywych. Cierpienie otwiera mu oczy, a człowiek widzący przestaje wierzyć w swoją tęsknotę.

Próżno, o Hinkemannie pytam się, czemu akuratnie ciebie, los brutalnie uderzył w twarz. Cóż bowiem wiemy? Skąd? Dokąd?

„Jeder Tag kann das Paradies bringen, jede Nacht

Po pogromach w Rumunji

Echa zamordowania Falika w parlamencie rumuńskim. Burzliwa dyskusja.

Bukareszt. (ŻAT) Na ostatniem posiedzeniu parlamentu rumuńskiego omawiane były interpelacje prof. Cuzy oraz dr. Ebnera w sprawie wypadków w Czerniowcach.

Prof. Cuza wygłosił przemówienie, pełne insynuacji i niezwykle podburzające przeciwko Żydom. Mówca zaatakował również narodową partję zaranistów. Posłowie często przerywali mówcy i zarzucali mu oszczerstwa i kłamstwa, i działalność szkodliwą dla państwa. Między zaranistami a zwolennikami Cuzy doszło do ostrej sprzeczki. Cuza usiłował w swem przemówieniu zrzucić odpowiedzialność za wypadki w Czerniowcach na dr. Ebnera.

Dr. Ebner odparł z oburzeniem te twierdzenia i oświadczył, że gotów jest zrzec się nietykalności poselskiej, aby specjalny trybunał lub komisja parlamentarna zbadała dokładnie całą sprawę zarówno postępowanie dr. Ebnera, jak i niezwykle podburzające przemówienia i artykuły prof. Cuzy. Dr. Ebner apelował do poczucia słuszności posłów i nawoływał aby oni się wczuli w nastrój, panujący śród Żydów. Jeśli 140.000 Żydów bukowińskich opłakuje śmierć niewinnego młodzieńca, to przecież nie można tego uważać za obelgę.

Przechodząc do omówienia wypadków w Czerniowcach, dr. Ebner stwierdził, że manifestacje w dniu 7 listopada nie miały charakteru wyłącznie żydowskiego. Inne mniejszości narodowe, jak Niemcy i Ukraińcy, w niemniejszym stopniu były dotknięte wynikami egzaminów maturalnych. Oburzenie było powszechne i jeszcze bardziej się spotęgowało z tego powodu że wyniki egzaminów trzymano w tajemnicy. Zajścia, które potem nastąpiły, były żywiołowym wybuchem zdenerwowania i oburzenia młodzieży. Były to pożałowania godne wypadki, lecz niejednokrotnie analogiczne zajścia powtarzały się w różnych krajach, szczególnie wskutek większej ekspulsywności i braku opanowania wśród młodzieży powojennej. W żadnym razie nie można tego położyć na karb jakichś właściwości narodowych. Przedstawiciele mniejszości narodowych wyrazili swoje ubolewanie z powodu tych wypadków, lecz ostro zaprotestowali przeciwko wyzyskaniu tych zajść dla prowadzenia gwałtownej nagonki antysemickiej, która się wówczas rozpętała.

Minister oświaty Petrowicz podczas swej wizytacji w Czerniowcach stwierdził że podczas egzaminów szykanowano częstokroć kandydatów, należących do mniejszości narodowych.

Następnie zabrał głos minister spraw wewnętrznych Goga, który wyraził się z uznaniem o kongresie studentów rumuńskich, po którym, jak wiadomo, nastąpiły pogromy antyżydowskie. Przemówienie ministra Gogi, które zawierało liczne wycieczki przeciwko Żydom przyjęte było przez partję rządową oraz zwolenników Cuzy burzliwemi oklaskami. Wobec takiego stanowiska rządu, nie dziw, że chuligańscy studenci rozzuchwalają się jeszcze bardziej.

Zarządzenie 7-dniowej żałoby w Kiszeniowie z powodu pogromu

Kiszyniow. (ŻAT) W kołach żydowskich omawiany jest wniosek o ustanowieniu 7-dniowej żałoby na znak protestu przeciwko ostatnim wybrykom antysemickim w Kiszyniowie. Również związek kupców żydowskich zamierza zarządzić zamknięcie sklepów na przeciąg jednego dnia na znak protestu przeciwko chuligańskim ekscesom studentów rumuńskich.

Minister Zaleski o sytuacji Żydów w Polsce

Londyn. (ŻAT Ambasada Rzplitej Polskiej w Londynie przesłała „Joint Foreign Commitee“ materjały o sytuacji Żydów w Polsce. Materjały te dotyczą sprawy obywatelstwa tzw. obcokrajowców i numerus clausus.

Dnia 8 grudnia odbyło się posiedzenie Komitetu dla spraw zagranicznych przy związku gmin żydowskich w Anglji (Joint Foreign Commitee), które rozpatrzyło te materjały. Będą one niebawem ogłoszone.

Wynik wyborów do rady miejskiej w Tel-Awiwie

Z Tel Awiwu donosi ŻAT: Wybory do tutejszej rady miejskiej dały następujące wyniki: „Histadrut Haowdim (Organizacja robotnicza) uzyskała 14 mandatów, związek imigrantów polskich 7, rewizjoniści 5, centrum 5 i Poale Sjon 3. Wyniki te wymagają jeszcze uzupełnienia, bo, jak wiadomo „Poale Sjon“ wchodzi w skład organizacji robotniczej, a więc odrębne wyszczególnienie jest nie na miejscu. We wyborach wzięło udział 66 procent ludnosci.

Projekt pożyczki dla Palestyny przyjęty w drugiem czytaniu

Parlament angielski przyjął w drugiem czytaniu znany projekt o 4 i pół miljonowej pożyczce dla Palestyny.

Jubileusz 70-lecia urodzin Louisa Marshalla

New Jork. (ŻAT) Dnia 14 grudnia br. kończy wybitny przywódca Żydów amerykańskich Louis Marshall lat 70. Żydostwo amerykańskie czyni przygotowania dla wspaniałego obchodu.

Luis Marshall urodził się w Syrakuse w stanie New Jork w roku 1856. Rodzice jego przybyli do Ameryki w roku 1849. Marshall jest jednym z najwybitniejszych znawców prawa publicznego w Ameryce.

Podczas konferencji pokojowej w Wersalu był on głównym przedstawicielem żydostwa amerykańskiego i orędownikiem spraw żydowskiej mniejszości narodowej. Marshall bierze wybitny udział w działalności „Joint Distribution Committee“ i jest przywódcą tak zwanej „grupy Marshalla“. Jest to poważna grupa amerykańskich niesjonistów, z którymi prowadzi dr. Weizmann ostatnio rokowania celem pozyskania ich udziału w „Jewish Agency“.

DZIENNIK „TOG“ ofiarował 2.000 dolarów na rzecz pisarzy żydowskich. Administracja wielkiego dziennika żydowskiego w New Jorku „Der Tog“ przekazała zarządowi związku literatów im. I. L. Pereca sumę 2000 dolarów na rzecz niezamożnych pisarzy żydowskich w Europie. Suma ta stanowi czysty dochód z koncertu, który zorganizował „Der Tog“ w związku z 12-tą rocznicą istnienia dziennika.

ZŁOTĄ
CZEKOLADĘ GORZKĄ
POLECA FABRYKA
A. PIASECKI S. A. KRAKOW

NACHUM SOKOŁOW powrócił do Londynu po zwiedzeniu Palestyny, Afryki południowej i Niemiec. W Londynie zainaugurował Sokołow akcję na „Keren Kajemet“.

LORD ALENBY PRZEPOWIADA PALESTYNIE SWIETNĄ PRZYSZŁOSC. Marszałek lord Allenby, zdobywca Palestyny, był uroczyście podejmowany w synagodze w Hull. W swem przemówieniu marszałek zaznaczył, że podczas swego ostatniego pobytu w Palestynie stwierdził duży postęp dokonany w tym kraju. Palestyna będzie, niewątpliwie dalej się rozwijać i ma przed sobą świetną przyszłość.

RYSZARD LICHTHEIM — REWIZJONISTĄ. Na uroczystem zebraniu, odbytem w Berlinie z okazji pobytu Żabotyńskiego, zgłosił b. członek Egzekutywy sjonistycznej Ryszard Lichtheim akces do grupy sjonistów-rewizjonistów. Na zebraniu przemawiał m. in. poeta Saul Czernichowski.

ZWIąZEK GMIN ŻYDOWSKICH W CZECHOSŁOWACJI. Przed paru tygodniami powstał związek obejmujący gminy żydowskie we wszystkich dzielnicach republiki czechosłowackiej, a więc z Czech, Moraw i Śląska. W tych dniach nastąpiło ukonstytuowanie się Rady Naczelnej związku gmin żydowskich. W skład rady złożonej z 5 członków wchodzą dwaj sjoniści.

JUBILEUSZ 25-LECIA ISTNIENIA MIZRACHI. W miesiącu Adar br. upłynie 25 lat od chwili założenia światowej organizacji „Mizrachi“. W związku z tem wydana będzie księga jubileuszowa w języku hebrajskim i niemieckim. Dzieło to zawierałoby bogaty materjał o rozwoju ruchu mizrachistycznego.

FRAKCJA ŻYDOWSKA SEJMU LITEWSKIEGO ogłosiła projekt ustawy o autonomji Żydów na Litwie. Projekt zawiera 70 artykułów i składa się z 5 rozdziałów, obejmujących m. in. postanowienia o gminie, Radzie Narodowej, szkolnictwie i opiece społecznej. Wedle projektu członkiem gminy jest każdy Żyd. Tylko przez przyjęcie chrztu przestaje się należeć do gminy. Urzędnikom gminnym przysługują te same prawa, co urzędnikom państwowym. Gmina ma prawo nakładać podatki na członków. Najwyższy organem autonomji jest Rada Narodowa. Szkolnictwem żydowskiem zarządza wydział oświatowy rady narodowej.

Projekt ten nie odbiega prawie w niczem od dawnej Rady Narodowej, rozwiązanej przez poprzedni reakcyjny rząd litewski.

RZĄD CZESKI postanowił, jak donosi „Prager Presse“, otworzyć żydowski wydział teologiczny na uniwersytecie praskim.

W SKŁAD PREZYDJUM „OZET“ weszło pięciu komunistów i pięciu bezpartyjnych.

ZJAZDY MŁODZIEŻY ŻYDOWSKIEJ odbyły się ostatnio w różnych krajach Rzeszy niemieckiej. Na zjazdach wygłoszono referaty na tematy religijne i etyczne oraz o celach ruchu młodzieży. M. in. wygłoszono referaty na temat: „Młodzież a państwo“, „Młodzież a Biblja“, „Młodzież; jako krzewicielka odrodzenia religijnego“ itp.

W GMACHU KIJOWSKIEJ SYNAGOGI BRODZKICH przekształconej niedawno na klub robotniczy, odnaleziono cenny księgozbiór oraz zbiór rękopisów w języku asyryjskim, arabskim, jakoteż talmud po łacinie. Ukraińska akademja naukowa czyni starania, aby rękopisy przeszły w jej posiadanie.

NA ZEBRANIU P.L.D.C. (towarzystwo dla zakupna gruntów w Palestynie złożył dr. Jakób Thon sprawozdanie, z którego wynika, że w roku sprawozdawczym przeprowadziło towarzystwo transakcję kupna gruntów wartości 360.000 funtów. Zysk wynosi 14.000 funtów.

---

die Sintflut“.

Pozostaje więc tylko rozpacz i modlitwa o wyzwolenie.

* * *

Pozostaje jeszcze miłość człowieka. Pozostaje jedynie miłość człowieka.

Gdy Hinkemann chce zabić swoją żonę, nie dlatego, że go zdradziła, ale dlatego, że śmiała się wtenczas kiedy on dla niej w budzie cyrkowej przegryzał gardło żywym myszom i szczurom trafiły go nagle jej oczy. Oczy ściganej, ze wszystkich stron szczutej, dręczonej, umęczonej kreatury...

Gdy więc tak jest — powiada Hinkemann — jesteśmy bratem i siostrą. Ja jestem tobą, a ty jesteś mną.

* * *

Pozostaje jeszcze inne wyjście. Stanowisko właściciela budy cyrkowej. Stanowisko naszej kultury, opartej na bezwzględnym cyniźmie.

Trzeba tylko oczy otworzyć. Ujrzy się wtenczas konjunkturę, zobaczy się interes. Oto klucz naszych czasów. Spekulacja- żerowanie na najniższych instynktach. Potrzebną ilość ethosu dostaje się za darmo do domu.

Kultura jako buda cyrkowa a jej przedstawicielem — cyniczny właściciel budy. Albo miłość rozpaczy albo cynizm.

M. Kanfer.

Wiadomości z kraju

Uroczyste otwarcie pierwszego żyd. domu akademickiego w Warszawie

We środę odbyło się w Warszawie w obecności licznych przedstawicieli władz, senatu akademickiego, instytucyj żydowskich i tłumów publiczności uroczyste otwarcie pierwszego żydowskiego Domu akademickiego w Warszawie (na Pradze. Szeroka 16). Po odśpiewaniu przez chór psalmów przemawiali rabin prof. Schorr, senator Kerner. rektor uniwersytetu warszawskiego prof. Hryniewiecki. W imieniu komisarjatu rządowego przemawiał p. Lichtenstein, a w imieniu gminy żydowskiej poseł Farbstein, w imieniu „Auxilinm Academicum Judaicum“ Dr Gerszon Lewin, imieniem młodzieży p. Elchanan Lewin. Po przemówieniu prezydenta miasta Warszawy p. Jabłońskiego, goście oglądnęli wnętrze i urządzenia budynku.

W budynku znajdzie pomieszczenie 300 akademików z tego 10 procent za opłatą 20 zł miesięcznie, 10 procent za opłatą 25 zł, a reszta za opłatą 30 złotych. Pierwszy żydowski Dom akademicki w Warszawie urządzony jest wedle najlepszych wymogów technicznych i zawiera kuchnię, salę gimnastyczną, radio, czytelnię i bibljotekę, salon fryzjerski itd. Każdy pokój mieszkalny jest przeznaczony dla dwóch akademików.

Burzliwe obrady rady Kasy chorych w Warszawie

Onegdaj odbyło się pierwsze posiedzenie nowo obranej rady kasy chorych w Warszawie. Wśród stronnictw socjalistycznych zawarto układ w sprawie wyboru prezydjum rady. Wedle tego układu miał zostać wybrany prezeser pepesowiec, a wiceprezesem komunista. Na posiedzeniu okazało się atoli, że układ został złamany. Ugrupowania lewicowe glosowały odrębnie. w rezultacie czego zwyciężyli przemysłowcy i chadecy.

Prezesem został obrany przedstawiciel „Lewiatana“ p. Szarzyński a wiceprezesem chadek p. Spasiński. Po wyborze poszczególne frakcje odczytywały swoje deklaracje. W imieniu „Bundu“ odczytał deklarację w języku żydowskim p. Alter. Endecy i chadecy, „oburzeni“ na mowcę żydowskiego. opuścili stół prezydjalny. P. Alter odczytał do końca swą deklarację w obecności frakcyj lewicowych. Po raz pierwszy wygłoszono w kasie chorych w Warszawie przemówienie w języku żydowskim.

„Pigułki p. Dmowskiego“

O „Obozie Wielkiej Polski“ pisze p. Nemo w „Kurjerze Porannym“:

Czytelnik z pewnością już słyszał o nowym uniwersalnym środku leczniczym, który p. Dmowski niestrudzony w zabiegach o zdrowie narodowe preparuje w Poznaniu. Są to pigułki, które jak dowiadujemy się z dołączanego do nich prospektu, posiadają następujące właściwości lecznicze:

1) Oczyszczają krew narodową.

2) Leczą skutecznie wszelkie niedomagania konstytucyjne organizmu państwowego.

3) Chronią od radykalnych uderzeń krwi do głowy.

4) Pomagają trawieniu i usuwają obstrukcję socjalistyczną

5) Łagodzą bóle w dołku podsercowym spowodowane szkodliwym humanitaryzmem.

6) Zapobiegają hemoroidom nawet przy najbardziej uporczywem siedzeniu w Sejmie i Senacie.

7) Odmładzają niszczą zmarszczki i wywołują rumieniec na licach starych macherów politycznych.

Sposób użycia: Jedna pigułka na noc. Osobom żydowskiego pochodzenia zaleca się brać 2 pigułki dziennie zrana i wieczorem, aż do skutku, kiedy się poczną prawdziwymi Wielkopolakami.

Unikać, imitacji i uważać na firmę: „Wielka Polska S-ka Akc“

Są do nabycia u obożnych dzielnicowych, w sklepach „Rozwoju“ i w aptekach chrześcijańsko-demokratycznych.

Nowe pokłady soli pod Kołomyją

Z Kołomyji donoszą, że firma Standard Oil Company podczas wierceń za ropą w Luczy pod Kołomyją natrafiła na pokład soli kamiennej grubości 30 mtr., a długości przeszło 2 klm. Pokład ten przewyższający swoimi obszarami kopalnie soli kamiennej w Wieliczce (?) znajduje się między dwoma świeżo wywierconemi szybami naftowemi wymienionej firmy. Istnieje przypuszczenie, że sól kamienna w okolicah tych znajduje się w daleko większych kompleksach. Według obliczeń fachowców odkryty pokład zawiera około 300 miljonów ton soli wartości ponad 30 miljardów zł.

OTWARCIE LODOWNI I CHŁODNI W BRZESKU. Z Brzeska piszą nam: Dnia 6 bm. odbyło się u nas uroczyste otwarcie lodowni i chłodni m. Brzeska w obecności p. starosty komisarza rządowego Dr Jana Brzeskiego. przedstawicieli wszystkich władz i instytucyj. bar. Götza Okocimskiego, hr. Badeniego i w. in. W przemówieniach, wygłoszonych w czasie obiadu wydanego z tej okazji przez Dra Brzeskiego. podnoszono kilkakrotnie sprawę współżycia polsko żydowskiego. akcentując konieczność pokojowego i harmonijnego rozwoju stosunków. Podkreślić należy szczególnie przemówienia pp. Dra Brzeskiego. miejscowego ks. kanonika, prezesa Stow Kupców i wiceprezesa Komitetu Lokalnego Org. Sjon. Straubera, dyr. Missony i Marca. — Główna zasługa w stworzeniu tak pożytecznego dla miasta i okolicy zakładu jakim jest lodownia i chłodnia, przypisać należy pp. Dr Brzeskiemu, Soji i in. Z chłodni odniosą duże korzyści nietylko rzeźnicy, ale także i producenci mięsa eksportowego i produktów mięsnych. **M. S.**

„CJONISTISZE WELT“. Pierwszy numer nowego organu sjonistycznego. dwutygodnika „Cjonistisze Welt“ wydawanego przez K. C. organ sjon. w b. Kongresówce. już się ukazał. Dwutygodnik zawiera specjalny dodatek dla młodzieży p. n. „Junge cjonistisze Welt“.

ZŁOTE MONETY W POLSCE. Mennica państwowa wykonała 160.000 monet złotych po 10 i 20 zł. Monety te nie zostaną puszczone w obieg. Można je atoli zakupić w mennicy wedle kursu złota, lub za obce waluty. Kurs złotego w złocie wynosi 1,74 zł. papierowych.

LIKWIDACJA KSIĘSTWA KROTOSZYŃSKIEGO. Jak nas informują. odbyła się już druga konferencja w sprawie likwidacji (w myśl Traktatu Wersalskiego) Księstwa Krotoszyńskiego. obejmującego, jak wiadomo dwa powiaty w województwie poznańskiem. Na posiedzeniu tem rozpatrywano propozycję wysuniętą przez księcia Thurn und Taxis, którą jednak, wobec jej nierealności odrzucono. Wobec tego dobra te zostaną przejęte przez rząd ewentualnie przez Państwowy Bank Rolny i rozparcelowane.

ŻYDZI MAJĄ PŁACIĆ NA... PARAFJE. Na podstawie konkordatu z Watykanem konsystorz katolicki w Warszawie podjął pertraktacje z rządem w sprawie wprowadzenia przymusowych składek na parafje. Według projektowanego przez konsystorz dekretu pracodawcy żydowscy. zatrudniający więcej niż 50 proc. robotników katolickich. mają płacić odpowiednią składkę na kościoły. Z drugiej strony zaś rząd uważa. że nie można nakładać podobnych obowiązków na pracodawców żydowskich. gdyż spowodowałoby to podwójne obciążenie ludności żydowskiej, na cele religijne, a po drugie wielu żydowskich pracodawców zredukowałoby swych katolickich pracowników, aby liczba tych ostatnich nie przekroczyła 50 proc.

INTERWENCJA CADYKA Z GÓRY KALWARJI NA RZECZ R. KESTENBERGA? Jak już dodonosiliśmy zatwierdził premjer Bartel wybór nowego rabina w Radomiu w osobie dotychczasowego rabina jarosławskiego, Izaka Steinberga. Ludność żydowska w Radomiu czyniła wielkie przygotowania w związku z bliskiem przybyciem nowego rabina. W ostatnich atoli dniach otrzymała gmina żydowska w Radomiu telegram z zawiadomieniem. że rabin Steinberg nie przybywa na razie do Radomia. Jak słychać. specjalny wysłannik cadyka z Góry Kalwarji udał się się do rabina Steinberga z nakazem. by nie obejmował urzędu w Radomiu. dopóki nie będzie wyjaśnione, czy objęcie urzędu nie jest „bezprawnem wyparciem“ („Hasugas gwil“) poprzedniego rabina. Wiadomość ta wywołała w Radomiu wielkie wzburzenie, zwłaszcza, że zakaz z Góry Kalwarji jest niewątpliwie wynikiem akcji osławionego Kestenberga.

DEMONSTRACJE ANTYSEMICKIE W „PERSKIEM OKU“. Onegdaj wieczorem podczas wykonania piosenki artystycznej „Kadysz“ na II-gim przedstawieniu w teatrzyku warszawskim „Perskie Oko“. kilku szowinistów polskich urządziło awanturę, domagając się aby zaprzestano wykonania tej piosenki. Publiczność wśród której przeważali Polacy zademonstrowała długotrwałemi oklaskami swe oburzenie z powodu demonstracji. Wobec takiej sytuacji. sprawcy ze wstydem musieli opuścić gmach teatru. poczem przedstawienie odbyło się w dalszym ciągu zupełnie spokojnie.

WYSOKI URZĘDNIK MINISTERSTWA SKARBU OSKARŻONY O BRANIE ŁAPÓWEK. Naczelnik kancelarji w departamencie obrotu pieniężnego Ministerstwa Skarbu p. Kiełbasa zawieszony został w czynnościach na skutek oskarżenia pobierania łapówek i wyjednywnia za nie odroczeń i zwolnień podatkowych. Sprawa została skierowana do prokuratora i komisji dyscyplinarnej.

NOWY ORGAN KONSERWATYSTÓW W WARSZAWIE. W niektórych kołach konserwatywnych w Warszawie jest coraz poważniej rozważany projekt założenia na terenie stolicy pisma którеby prowadziło politykę, wyrażającą sympatję obecnemu rządowi. Jednocześnie w składzie redakcji „Dnia Polskiego“ organu ziemian, zaszłyby pewne zmiany personalne.

100.000 NIEPRAWNIE ZAŁOŻONYCH APARATÓW RADJOWYCH. Z Warszawy donoszą: „Polskieo Radjo“ stwierdziło, że w samej Warszawie 100.000 ludzi przy pomocy nieprawnie założonych aparatów, kradnie programy radjowe.

WYKRYCIE WIELKIEJ ORGANIZACJI SZPIEGOWSKIEJ W WARSZAWIE. W ostatnich dwóch dniach warszawskie władze bezpieczeństwa zlikwidowały wielką organizację szpiegowską.

Wedle zebranychi nformacyj, sztab tej organizacji działał na terenie Warszawy już od dłuższego czasu. Działalność jego dotyczyła w pierwszym rzędzie szpiegostwa wojskowego oraz politycznego. Członkowie organizacji należeli do sfer inteligentnych i pracowali w całej Polsce. Informacje ich były następnie doręczane obcemu mocarstwu.

Na czele organizacji stał Aleksander Lamcha, ten sam, który był w swoim czasie aresztowany w związku z głośną sprawą szpiegowską Illinicza. Jak wiadomo, Ilinicz był aresztowany pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Rosji Sowieckiej.

NADESŁANE.
Za rubrykę tą redakcja nie odpowieda

Towarzystwo „Nasze Dzieci“
urządza w sobotę, dnia 11 grudnia o godz. 10 wieczór w sali Krakowskiego Towarzystwa Technicznego przy ulicy Straszewskiego L. 28
DANCING
z którego dochód przeznacza na kolonje dla dzieci żyd. robotników. — Wstęp za zaproszeniami.

PENSJONAT I RESTAURACJA RYT.
otwarte od 10 grudnia 1926 r.
Całodzienne utrzymanie z mieszkaniem Zł 10.
JOZEF SCHWARZ, KRYNICA-ZDROJ.

Orzeczenie naukowe!
Scisłe badania wykazały, że
BIBUŁKI I GILZY DO PAPIEROSOW
„ALTESSE“ i „MOKKA“
z fabryki Altesse-Wisła S. A. w Krakowie dorównują smakiem i jakością najlepszym francuskim.

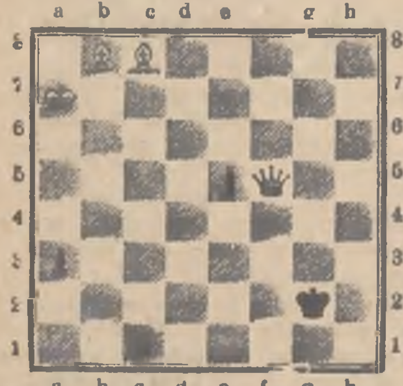

ALBORIL
samopiorący środek
pierze sam
bieli sam
dezynfekuje
pod gwarancją nie niszczy bielizny

KABARET „CITY“ ul. Gertrudy 28. Tel. 323. (wejście od plant Nowy program. Codziennie przedstawienie od godziny 9 wieczór. — Wstęp wolny

LYDZIA WANG Inż. MOJZESZ GOLDFLUSS
zaręczeni
Rzeszów. w grudniu 1926 r.

Dział szachowy „Nowego Dziennika“
pod redakcją M. Chwojnika

ZADANIE NR. 128.
Ułożył O. Würzburg.
Białe: Ka7 Df5 Lb8, Lc8 (4 fig.).
Czarne: Kg2, Pa3, e5 (3 fig.).

Mat w trzech posunięciach.

KOŃCÓWKA NR. 66.
Ułożył G. Mattison.
Białe: Kg2, Wg5, Lh4, Pa3, (4 fig.).
Czarne: Kb5, Pa5, c6 c5, c2 (5 fig.).

Białe zaczynają i uzyskają remis.

PARTJA NR. 95
grana na turnieju w Hannowerze 1926 r.

Mieses. Białe:	Gotschall. Czarne:
1. e2 — e4	e7 — e5
2. Sb1 — c3	Sg8 — f6
3. Lf1 — c4	Lf8 — c5
4. d2 — d3	h7 — h6?

Posunięcie to b. osłabia skrzydło królewskie czarnych.

5. f2 — f4	d7 — d6
6. f4 — f5!	c7 — c6
7. Dd1 — f3!	

Uniemożliwia d6 — d5.

7....	b7 — b5
8. Lc4 — b3	Dd8 — b6
9. Sg1 — e2	a7 — a5
10. a2 — a3	a5 — a4

Czarne chcą uzyskać atak na skrzydle damy i zapominają o niebezpiecznej pozycji swego króla.

11. Lb3 — a2	Lc8 — b7
12. g2 — g4	Sb8 — d7
13. Se2 — g3	Ke8 — e7
14. h2 — h4!	Wa8 — f8
15. g4 — g5	Sf6 — e8
16. f5 — f6+	g7 × f6
17. Sg3 — f5+	Ke7 — d8
18. Sf5 × h6	Wh8 — h7
19 Df3 — f5	Wh7 — g7
20. Sh6 × f7+	Wh7 × f7
21. La2 × f7	Wf8 × f7
22. g5 — g6	Wf7 — g7
23. h4 — h5	Lb7 — c8
24. h5 — h6	Wg7 — g8
25. h6 — h7	Wg8 — h8
26. Lc1 — h6	Sd7 — f8
27 g6 — g7!	Se8 × g7
28. Df5 × f6+	Kd8 — c7
29 Df6 × g7+	Lc8 — d7
30 Dg7 × h8	Lc5 — g1
31 Dh8 × f8	Czarne się poddały.

MECZ KORESPONDENCYJNY.

1. Auerbach	26. Wd8 — d4
2. Brand	18. Wf1 — e1+
3. Grubner	30. Kf7 — g7
4. Spitz	29. We2 — e4
5. Kling	17. Lb7 × d5

DRUGI MECZ KORESPONDENCYJNY.

1. Alban	4. Lc1 — g5
2. Auerbach	4. f7 — f5
3. D. Brand	4. b2 — b4
4. [illegible]	4. d7 — d6
5. Bohrer	4. Lf1 — b5
6. Częstochowski	4. Sd5 — b6
7. K. Friedman	4. Lf, — c4
8. J. Frydman	4. e7 — e6
9. Grubner	4. Lc1 — g5
10. Kampf	3. Sb8 — a6
11. Kelod	4. Sc3 — d5
12. Kleinberg	4. c5 × d4
13. Kling	4. e2 — e3
14. Kukuk	4. c5 × d4
15. Langer	3. c4 × d5
16. A. Lemberger	4. Lc8 — g4
17. J. Lemberger	4. Lc1 — b2
18. M. Lemberger	4. c7 — c6
19. P. Leuchter	4. Lc1 — g5
20. Panzer	4. Sb8 — c6
21. Rosenzweig	4. e4 × d5
22. Sass	4. Sb8 — c6
23. Spitz	4. Lf1 — d3
24. Thaler	
25. Volkmann	4. Lf1 — c4
26. Blatt	4 Lc5 — b6
27. Hirschberg	3. g2 — g3
28. E. Leuchter	4. Sb8 — c6
29. Liebeskind	2. Sg1 — f3
30. Metzer	3. Lc8 — f5
31. Nattel.	

Z powodu znalezienia zeszytu meczu korespondencyjnego podajemy odpowiedzi na wszystkie posunięcia, nadesłane przez czytelników.

KRONIKA SZACHOWA.

WARSZAWA Stan turnieju po siódmej rundzie przedstawia się następująco: Dr. Kohn 6 (1), Łowcki 5 (1). Kremer 5 Blass 4 i pół Frydman 3 i pół (2), Makarczyk 3 i pół, Towbin 3, Feinmesser 2 i pół (2), Kleczyński 1 pół (2), Aronstein 1 i pół (1), Reisner 0 (2). Wróbel 0 (1).

POZNAŃ. Turniej o mistrzostwo Poznania zakończył się wspaniałem zwycięstwem Inż. Kopy (14 punktów z 15 partji!) II i III nagrodę podzieli Wojciechowski i Dr. Steifer po 11 i pół p. Dalsze miejsca zajęli: Miller i inż. Drosio po 11 p. Gostyński (10 p.). Ogółem brało udział szesnastu graczy.

MERAN. W turnieju międzynarodowym biorą ostatecznie udział następujący mistrze: Grünfeld. Tartakower, Spielmann, Kosticz Przepiórka Colle, Grob. Roselli, Sacconi, Altimonda, Calapso, Pattay, Canal, Yates. Skład turnieju został znacznie osłabiony z powodu ustąpienia w ostatniej chwili Bogolubowa, Wierlińskiego, Rubinsteina, Kupczyka i Monticellego.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Czwarty zeszyt „Świata Szachowego" już się ukazał.

P. L. (KRAKÓW): Dla dwuchodówek urządzimy konkurs po Wielkanocy.

CZ. (KRAKÓW): W styczniu przyjdzie do skutku.

ROZWIĄZANIE ZADANIA Nr. 126.

1. Le7 — f6	Wc8 × c3
2. b2 × c3+	
A:	
1 ...	La5 — d8
2. Sc8 — d5+	

ROZWIĄZANIE KOŃCÓWKI NR. 64.

1. Wb8+ Kc2! 2. h7 Wh1 3. Wh2+ K dowolnie 4 Wh2 W × h2 5 Kg3 i wygrywają.

TRAFNE ROZWIĄZANIA ZADANIA NR. 126 NADESŁALI.

H. Kling, Volkmann, H. Scheuer, Lucja R. Brand (Kraków). J. Horowitz (Szczakowa), I. Steiner (Jasło), Sz. Bienenfeld (Jarosław).

Rozmaitości

Maszyna rejestrująca sny

Prasa amerykańska donosi o ciekawych eksperymentach nowojorskiego fizjologa i fizyka Gernsbacka który urządził laboratorjum celem zbadania snów człowieka. Jeden z aparatów może być uważany za maszynę rejestrującą sny.

Gernsback wyszedł z założenia, że czynność serca pod wpływem snów staje się żywszą. — Aparat zbudowany przez Gernsbacka rejestruje te sny zapomocą igły, pozostającej w ścisłej łączności z mechanizmem badającym działalność serca. Na podstawie tych graficznych linji można zbadać, czy człowiek miał noc bezsenną czy też go trapiły ciężkie sny. By zbadać, o ile szmery i hałasy wpływają na sny, połączony jest z aparatem mały elektryczny dzwonek który od czasu do czasu dzwoni, a igła rejestruje reakcję serca względnie odbicie tych szmerów w ludzkich snach.

Niezadowolenie b. cesarza Wilhelma II.

Jak wiadomo, Hohenzollernowie zawarli umowę z państwem pruskiem, która to umowa wywołała w całych Niemczech olbrzymie niezadowolenie, ponieważ państwo wyrzekło się na rzecz Hohenzollernów licznych dóbr i przyznało im bardzo wielkie korzyści gospodarcze tytułem odszkodowania za wywłaszczenie niektórych zamków i posiadłości stanowiących bezsprzecznie własność państwową. Mimo to cesarz Wilhelm jest bardzo niezadowolony i uważa się za pokrzywdzonego. Dotychczasowy zastępca cesarza w rokowaniach z Prusami von Berg podał się z tego powodu do dymisji.

Biedny pokrzywdzony cesarz niemiecki, który po tej „krzywdzie" jest jednym z najbogatszych ludzi w Europie!

Mumje na eksport

W Kairze fabrykują mumje na eksport. Interes jest widocznie doskonały, gdyż głupców nigdy nie zabraknie. Na czele fabryki mumji stał Amrykanin Hastings, który przed kilku laty przyjechał do Kaira i założył słynny antykwarjat Hastings et Company. Oszukańcza ta firma bardzo sztucznie fabrykowała mumje i inne starożytności i za drogie sprzedawała je pieniądze. Cena za mumję wynosiła 2,500 dolarów, jeśli rozumie się, chodziło o mumję Faraona. Zwykłego bowiem księcia można było dostać za 1000 dolarów, a arcykapłana już za 500 dolarów. Prócz mumji sprzedawano jeszcze amulety, jednem słowem handel szedł wyśmienicie. W tem do Kaira przyjechał znany londyński antykwarjusz Skinner, który jest doskonałym znawcą starożytnego świata i nie dał się wziąść na kawał. Tranzakcja ze Skinnerem nie udała się firmie i miała tylko ten rezultat, że Hastings i jego spólnicy dostali się do więzienia.

NA MARGINESIE.

Triumf duszy antysemickie,

Teorja antysemityzmu wychodzi z założenia rzekomej mniejwartościowości żydowskiej. — Żyd stoi etycznie nizko, a on — antysemita, Aryjczyk, die blonde Bestie — jest stworzeniem o wysokiej etycznej wartości.

W rzeczywistości wypływa źródło antysemityzmu z innych zupełnie dziedzin duszy. Jedną z tych dziedzin jest bezwątpienia niska podła ohydna zazdrość. Man hasst die Juden nicht weil sie es verdienen, sondern weil sie — verdienen.

Nawet, jeśli jakiś Żyd oszukuje, nie jest antysemita na to oburzony, bo oszustwo jest czynem niemoralnym tylko dlatego, że on — antysemita — tego nie potrafi. Gdyby potrafił, toby z pewnością oszukiwał.

Ale w Warszawie udało się jakiemuś antysemicie oszukać Żyda. Był to triumf antysemity. Poczuł się tak dumnym z powodu dokonania tego świństwa, że pobiegł zaraz do „Kurjera Warszawskiego" i złożył 1 zł na Ligę Obrony Powietrznej Państwa. „Kurjer Warszawski" datek ten przyjął i w numerze z 1 bm. wydrukował w dziale ofiar:

„Na Ligę Obrony Powietrznej Państwa: Bezimiennie jeden złoty za oszukanie Żyda".

Psychologicznie mówi ta notatka więcej niż tomy. Maluje w całej pełni duszę antysemity i — antysemityzmu.

Żyd, oszukujący z chęci zysku lub podobnego motywu, popełnia łajdactwo i czyn karygodny. Antysemita oszukujący Żyda i składający w triumfalnem poczuciu „sprostania" „wrogowi" obol na cel patrjotyczny, popełnia łajdactwo i świństwo stokroć obrzydliwsze. — Przyznaje on się do tego, że intelektualnie stoi od Żyda o sto piąter niżej, a etycznie ani o jeden centymetr wyżej.

Pepin.

Rozpowszechniajcie Nowy Dziennik

Fundusz imienia błp. Róży Rockowej

Knoll Markus 100 zł, Tisslowitz Ignacy 100 zł, Goldberger i Scharf 50 zł., Kolędzy bł. p. Schecka Henryka 31 zł, Feil H. 20 zł Korngold Mina 25 zł, Apt. Rosenberg Ludwik 30 zł, Apt. Spirer Oskar 20 zł, Lauterbachowa 25 zł Inż. Löwenburgowa 20 zł, Orlińska Róża 10 zł Nowomiastowa 9 zł, Fränklówna 9 zł, Kornblumówna 5 zł, Dyr. Silberstein 5 zł, Drowa Klugmannowa 10 zł, Tisslowitzowie Henrykowie 50 zł, Febus Mantel 20 zł., Dr Jakób Junger 20 zł, Dom tekstylny Brandstätter 20 zł, Tow. Opieki nad Sierotami w Bieczu 50 zł., Tow. Opieki nad sier. żyd. w Gorlicach 50 zł, Dr Nadel Maksymiljan 20 zł, Centr. Komitet Opieki nad Sierotami Wschodniej Małopolski we Lwowie 200 zł.

KRONIKA

Wschód słońca	Grudzień	Zachód słońca
7 m. 3	10 Piątek 5 Tebet 5687	15 m. 26

Losy ustawy o ochronie lokatorów

Projekt ustawy o ochronie lokatorów nie został jeszcze złożony Radzie Ministrów do aprobaty, albowiem w chwili obecnej znajduje się w stadjum uzgodniania niektórych szczegółów. Uzgodnienia tego dokonywują dwa ministerstwa: spraw wewnętrznych i sprawiedliwości. Chodzi tu przedewszystkiem o zastosowanie w projektowanej ustawie systemu kar na niesumiennych właścicieli domów na wzór francuski. Nierozstrzygnięta też jest sprawa wymierzania kar za nieogłaszanie przez właścicieli domów wolnych lokali, co pociągnąć ma za sobą odpowiedzialność karną, ku czemu skłaniają się oba uzgadniające między sobą projekt ustawy o ochronie lokatorów ministerstwa.

Przydziały węglowe dla instytucyj miejskich

Na mocy zarządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 1 bm. wszedł w życie nowy system zaopatrywania instytucyj użyteczności publicznej w węgiel. Ministerstwo Komunikacji zniosło całkowicie t. zw. przydziały nadkontyngentowe, na podstawie których instytucje te dotychczas były zaopatrywane. Obecnie każda z instytucyj musi bezpośrednio porozumieć się z kopalnią, która dostarcza węgiel według ściśle określonej kolejności, w zależności od charakteru odbiorcy. Zapotrzebowania na węgiel winny być zgłaszane na miesiąc styczeń do dnia 16 b. m., gdyż kopalnie muszą przedłożyć wykaz zapotrzebowań do 15 grudnia.

—o-§-o—

— PRZENIESIENIE KURATORA RIEMERA DO LWOWA. Kurator okręgu szkolnego w Krakowie Dr Jan Riemer został przeniesiony do Lwowa jako kurator tamtejszego okręgu szkolnego po śp. kuratorze Sobińskim, który padł przed kilku tygodniami ofiarą zamachu. Jak słychać, w kuratrjum krakowskiem zajdą w najbliższym czasie dalsze zmiany personalne. Następcą Dra Riemera ma podobno zostać jeden z wyższych urzędników ministerstwa oświaty.

— MIANOWANIE PREZESA OKR. IZBY KONTROLI PANSTWA W KRAKOWIE. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 30 listopada br. zamianował na wniosek prezesa Najwyższej Izby Kontroli prof. Wróblewskiego, dotychczasowego naczelnika wydziału N. 1, K. Dra Włodzimierza Krausa, prezesem krakowskiej Izby Kontroli Państwowej. Prezes Dr Kraus kieruje krakowską Izbą faktycznie już od czterech miesięcy. Służbę państwową rozpoczął w r. 1900 w gal. prokuratorji skarbu we Lwowie. Powołany do ministerstwa skarbu we Wiedniu, pracował tam przez szereg lat, jako referent spraw galicyjskich w działach budżetowym, a potem monopolowym. Po powstaniu państwa polskiego kierował najpierw departamentem b. krajowej dyrekcji skarbu we Lwowie, poczem przeszedł do Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie, gdzie stał na czele wydziału t. zw. kredytowego. Urzędnicy krakowskiej Izby Kontroli składali nowemu szefowi onegdaj gremialnie życzenia.

— POSIEDZENIE KRAKOWSKIEJ RADY WYZNANIOWEJ odbędzie się w niedzielę, dnia 12 bm. o godzinie 4 popołudniu w sali obrad Rady. Na porządku dziennym dyskusja budżetowa.

— ZARZĄD SYNDYKATU DZIENNIKARZY KRAKOWSKICH zwraca uwagę, że ogłoszony w „Ilustr. Kurjerze Codziennym" „Dziennikarski Bal Maskowy" nie ma nic wspólnego z Redutą Prasy, która odbędzie się dnia 1 lutego 1927 w salach Starego Teatru. Komunikują nam również, że gen. Wróblewski nie przyjął protektoratu nad t. zw. „Dziennikarskim Balem Maskowym".

— AUKCJA SZTYCHÓW Dnia 10 i 11 bm. o godzinie 5 popołudniu odbędzie się aukcja starych sztychów w podziemiach księgarni Gebethnera. Na aukcję tę składają się dwa zbiory obejmujące około 600 sztuk sztychów i miedziorytów, jak: Aldegrevera, Bouchera, Desnoyersa, le Blonda, Battoloziego, Chodowieckiego, Callota i w. in. Katalogi są do przeglądnięcia w antykwarjacie Towarzystwa Miłośników Książki w księgarni Gebethnera.

— WYSTAWA DROBIU, GOŁĘBI, PSÓW, RY itd. została zamknięta wczoraj wieczór. — Wystawa była pod każdym względem wzorowo urządzona; eksponaty były faktycznie godne widzenia, a liczni wystawcy otrzymali jako nagrody za swe okazy medale złote, srebrne, bronzowe listy pochwalne i upominki. Ogółem zwiedziło wystawę około 30,000 osób. W dniu wczorajszym zwiedziła wystawę młodzież szkół krakowskich.

— KONTROLA ZAKŁADU CZYSZCZENIA MIASTA I STRAŻY POŻARNEJ. W ostadnich dniach odbyły się pod przewodnictwem radcy m. sen. Auemana i w obecności wiceprezydenta miasta inż. Sarego posiedzenia komitetu sekcji I i VII. Rady miejskiej dla zakładu czyszczenia miasta i straży pożarnej. Komitet zwiedził wszystkie urządzenia dotyczące czyszczenia miasta, w szczególności miejski park samochodowy, warsztaty, garaże, magazyny, automatyczne zbiorniki na benzynę, budynki administracyjne oraz nowo urządzone wysypisko dostosowane do ruchu samochodowego, położone za ul. Szwedzką w Dębnikach. — Następnie przeprowadzono próbny alarm straży pożarnej i stwierdzono sprawność straży, która w przeciągu 3 minut przybyła z centralnej strażnicy przy ul. Potockiego na ul. Barską do Dębnik. Komitet zwiedził również strażnice oraz zbadał i oglądnął maszyny i urządzenia pożarne. Po zwiedzeniu zakładów naczelnik wydziału VII Dr Herget przedłożył wyczerpujące sprawozdanie odnośnie do zakładu czyszczenia miasta i straży pożarnej za dwuletni okres urzędowania komisarza rządu. Sprawozdanie to przyjął komitet do wiadomości.

— O USUWANIE SNIEGU Z CHODNIKÓW Stwierdzono, że nie wszyscy właściciele i dozorcy domów stosują się do przepisów nakazujących czyszczenie chodników ze śniegu, lodu i błota, oraz posypywanie ich piaskiem w czasie gołoledzi, wobec tego magistrat wzywa wła ścicieli realności i dozorców domowych, aby ściśle się stosowali do powyższych przepisów, w przeciwnym bowiem razie narażą się na dotkliwe kary.

— ZABÓJSTWO NA UL. KRAKOWSKIEJ. Stefan Węgrzyn zwany Ciołkiem (lat 24) znany awanturnik inożownik karany kilkakrotnie za zbrodnię gwałtu publicznego i kradzieże, bez stałego miejsca zamieszkania, zaczepił dnia 8 bm. o godz. 15 przechodzących ulicą Krakowską naprzeciw Zakładu Braci Albertów Ludwika Skrzypka, Piotra Bugdała i Władysława Ćmielewskiego i bez przyczyny począł ich słownie znieważać. Z tego powodu posprzeczał się z Władysławem Ćmielewskim. Po chwili Ćmielewski ze swoimi dwoma towarzyszami wszedł do Kazimierza Kętnika przy ul. Krakowskiej l. 44 zostawiając Węgrzyna na podwórzu tej realności. Węgrzyn rozłożywszy sobie nóż sprężynowy zaczekał przed kuchnią Kętnika, a gdy po kilku minutach Ćmieliwski wyszedł na podwórze, ugodził go Węgrzyn kilka razy w głowę nożem, skutkiem czego Ćmielewsik upadł na ziemię i w kilka minut zmarł. Węgrzyn po dokonaniu tego czynu zbiegł, został jednak w kilka godzin potem przyaresztowany przez policję i odstawiony do aresztów urzędu śledczego skąd po przeprowadzeniu dochodzeń oddany zostanie do więzienia sądowego.

— KOMINIARZ SMIERTELNIE PORAŻONY PRĄDEM. Wczoraj popołudniu zdarzył się w domu przy ul. Długiej l. 80 tragiczny wypadek. Na dachu tego domu zajęty był czyszczeniem kominów 30-letni Franciszek Kaczmarczyk. Kiedy kominiarz przez dłuższy czas nie schodził z dachu dozorca domu udał się na dach, gdzie znalazł zwłoki Kaczmarczyka, zwisające na drutach.

Zachodzi przypuszczenie, że nieszczęśliwy pośliznął się na dachu i upadłszy na przewody elektryczne został rażony prądem. Na miejsce przybyła komisja sądowo lekarska, która po oglądnięciu zwłok zarządziła przewiezienie ich do zakładu medycyny sądowo lekarskiej.

— W ZAMIARZE SAMOBÓJCZYM wypiła większą ilośc jodyny Julja Kunicka (lat 45) szwaczka, zamieszkała przy ul. Lubicz l. 26. Lekarz pogotowia przewiózł desperatkę do szpitala. Powodem zamachu samobójczego miał być brak środków do życia i nieporozumienia ze współlokatorką.

— ULEGŁ ZACZADZENIU od piecyka koksowego Jan Sobala (lat 53), robotnik wodociągu miejskiego. Lekarz pogotowia przywrócił go do przytomności.

— FAŁSZYWY INKASENT. Leon Gostkorzewicz właściciel firmy „Warszawianka" przy ul. Florjańskiej l. 38 zgłosił do policji, że były jego subjekt Beno Blöder chodzi po jego klijentach i zbiera pieniądze, do czego becnie niema już uprawnienia. Blödera po przesłuchaniu pozostawiono na wolnej stopie, sprawę zaś skierowano do prokuratury.

— PRZEZ OKNO. Israel Hirschhorn zam. przy ul. Dajwór l. 5 zgłosił do policji że w nocy z 7 na 8 bm. dostał się nieznany sprawca przez okno do jego mieszkania i skradł mu marynarkę z portfelem, w którym miał 20 dolarów amer. 10 zł i dokumenta.

—o-§-o—

Akcja jubileuszowa Z. F. N.

Dalsze uroczystości jubileuszowe Żydowskiego Funduszu Narodowego odbędą się w następujących miejscowościach:

Myślenice 11 bm.: Dr K. Stein
Chrzanów 11 bm.: Dr. G. Terlo
Oświęcim 12 bm.: Ch. Neiger
Zakopane 12 bm.: Dr R. Feldschuh
Katowice 12 bm.: Dr. O. Herschdörfer.

—o§o—

— CEIREJ I CHALUC MIZRACHI, Kupa 16). Dziś w piątek 10 bm. o godz. 7 wieczór wygłosi odczyt p. M. Laufer n. t. „Epoka Gaonów w historji żydowskiej". Jutro w sobotę, 11 bm. o godz. 7'30 wieczór plenarne zebranie członków. Na porządku dziennym sprawy bardzo ważne.

— HEATID PRZYSZŁOŚĆ. Dziś w piątek o g. 7'45 w lokalu Tel Awiw, Stradom 13 referat p. I. Sterna n. t. Rola kobiety w społeczeństwie żydowskiem.

— BNEJ SJON, Zielona 17, I. p. of. Dziś w piątek wygłosi p. Mordechaj Chaim Laufer referat n. t. „Henryk Heine". Początek o godz. 7 wiecz. Goście mile widziani.

— ZWIĄZEK SJONISTÓW REWIZJONISTÓW. Dziś w piątek, 10 bm. o godz. 7'30 wiecz. w lokalu Zw. Stradom 15, zebranie członków z referatem. Ze względu na omówienie programu przyjęcia Wł. Żabotyńskiego obecność członków bezwzględnie wymagana.

— SJOŃSKA KORPORACJA AKAD. „KADIMAH". Zebranie G. B. w sobotę 11 bm. o godz. 8 wiecz. Stradom 15.

—o§o—

— ZAMIAST WIEŃCA na grób błp. Henryka Scheka, składają w pierwszą rocznicę śmierci na fundusz sierocy błp. Róży Rockowej zł 31
585 Kolędzy VIII-ych klas, VII. gimn.

— ZWIĄZEK ROBOTNIKÓW NIEFACHOWYCH Dziś w piątek, o godz. 8 wiecz. (Zielona 8) odczyt p. Heniga n. t. „Rozwój Międzynarodówki Socj. w czasach powojennych".

— GDZIE KUPIĆ RĘKAWICZKI? Przed kupnem jest wskazanem oglądnąć rodzaje, gatunki i ceny (bez obowiązku kupna) u firmy **A. Bross, Kraków, Florjańska L. 44.** (Narożnik obok Bramy Florjańskiej). 375

Z teatru, literatury i sztuki

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś w piątek na przedstawieniu popularnem „Proboszcz wśród bogaczy". Jutro w sobotę wchodzi na afisz Józefa Elzińskiego „Pan Damazy", niegrany u nas od lat 15-tu. „Pan Damazy" powtórzony będzie w niedzielę popołudniem wraca na afisz serja dalszych przedstawień „Akropolis". W próbach pod kierunkiem p. Sosnowskiego Klabunda „Kredowe koło".

— TEATR POPULARNY „NOWOŚCI". „Adieu Mimi" najnowsza operetka Benatzkiego, grana będzie dziś w piątek i dni następnych o godz. 7130 wieczór w obsadzie złożonej z najlepszych sił naszego teatru, z występem gościnnym Elny Gistedt, i T. Pilarskiego (jun.) w pomysłowej inscenizacji Dyr. Pilarskiego.

— Z KRAKOWSKIEGO TEATRU ŻYDOWSKIEGO. Premjera „Hinkemanna", głośnej sztuki Ernesta Tollera, została entuzjastycznie przyjęta przez publiczność która szczelnie zapełniła widownię. Sztuka ta powtórzoną zostanie w premjerowej obsadzie w sobotę i w niedzielę o 8 wieczór. Przedsprzedaż biletów już się rozpoczęła: bilety do nabycia u firmy A. Fischhab, Grodzka 46. W niedzielę o godz. 3'30 popołudniu po cenach zniżonych odbędzie się Rewja artystyczna z powtórzeniem programu 2-giej Rewji.

— ROBERT CASADESUS, sławny pianista doby współczesnej, wystąpi dziś tj. w piątek, 10 bm. w Starym Teatrze po nowych sukcesach w Warszawie. Artysta grać będzie na fortepianie Bechsteina ze składu H. Smolarskiej, Szewska 9.

— WIKTOR CHENKIN, który olśniewającym talentem aktorskim, siłą swego artystycznego temperamentu, oraz sugestją aktorskiego wyrazu stwarza na estradzie dookoła siebie scenę na której sam jest świetnym operowym śpiewakiem, genialnym aktorem i czarującym piosenkarzem, wystąpi tylko raz jeden a to w sobotę, 11 bm. w Starym Teatrze. Wiktor Chenkin, który wystąpi na tle dekoracji kotarowej w Pieśniach błazna wykona także scenę z repertuaru „Niebieskiego Ptaka" „Uderzyć w bęben kazał król", oraz MarzeniaKinta.

— MARYLA GREMO, świetna tancerka, która jednoczy w sobie trzy potężne pierwiastki, jak technikę muzykalność i mimikę wystąpi z jedynym wieczorem tańców klasycznych w Starym Teatrze w niedzielę, 12 bm. i wykona nowy oryginalny program, w Krakowie dotychczas niewidziany.

— CZARNA KAWA Syndykatu Dziennikarzy krakowskich odbędzie się w nadchodzącą niedzielę 12 bm. w sali restauracji Udziałowej przy pl. Szczepańskich o godz. 5 pop. Program niezwykle urozmaicony przy udziale wybitnych sił artystycznych.

———o§o———

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

KRAKOWSKI TEATR ŻYDOWSKI (Bocheńska 7)
(pocz. o godz. 8 wiecz.)

Piątek: Teatr zamknięty.
Sobota: „Hinkemann".

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

„Proboszcz wśród bogaczy" (popularne).
Sobota: „Pana Damazy" (premjera).

TEATR POPULARNY „NOWOŚCI"
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

Piątek: „Adieu Mimi" (premjera).
Sobota: „Adieu Mimi".

REPERTUAR KIN KRAKOWSKICH

BAGATELA: „Na strunach zmysłów" (Lya de Putti).

NOWOŚCI: „Męczennica zmysłów".

PROMIEŃ: „Gdy kobieta zapragnie".

REDUTA: „Miłość przez ogień i krew". (W filmie współdziałają marsz. Piłsudski, gen. Sosnkowski i b. premjer Witos, oddziały armji itd.)

SZTUKA: „Faust"

UCIECHA i WARSZAWA: „Kurjer carski" (Iwan Możżuchin, Natalja Kowanko).

Program stacyj broadcastingowych

Piątek, 10 grudnia

Warszawa (400 m) 15—15'15 Komunikat gospodarczy. 18—18'55 Koncert. 19—19'25 Pogawędka z działu „Wśród książek". 19'45—19'55 Nad programem „Rozmaitości". 20'05 Transmisja koncertu z Filharmonji. Sygnał czasu. Komunikaty prasowe. **Wiedeń** (517.2, 577 m) 16'15 Koncert. 17'45 Sport. 20'05 Koncert: Od menuetu do walca. **Berlin** (483. 566 m) 20 Koncert. 22'30—24'30 Muzyka do tańca. **Wrocław** (322.6 m) 20'15 Koncert symfoniczny. **Lipsk** (357.1 m) 20'30 Koncert. **Londyn** (361.4 m) 21 Opera: Cyrulik Sewilski

Z obrad genewskich.

Siedzą od strony lewej ku prawej: Stresemann, Chamberlain i Briand.

Z sali sądowej.

SPRZENIEWIERZYŁ 33 TYS. ZŁ W FUNDUSZU BEZROBOCIA

Wczoraj stawał w krakowskim sądzie okręgowym karnym Bronisław Jabłonowski (lat 31), b. kierownik ekspozytury obwodowego biura funduszu bezrobocia w Chrzanowie, oskarżony o zbrodnię sprzeniewierzenia. Jabłonowski pełnił od sierpnia 1925 r. funkcje kierownika funduszu bezrobocia w Chrzanowie, gdzie wypłacał bezrobotnym zasiłki, otrzymywane z okręgowego biura tego funduszu w Oświęcimiu. W sierpniu br. zarządzono niespodziewanie rewizję i stwierdzono, że Jabłonowski zatrzymywał sobie z funduszu bezrobocia różne kwoty a w zestawieniach kasowych, przesyłanych do Oświęcimia, wykazywał większe sumy, aniżeli faktycznie wypłacał. W ten sposób przywłaszczył sobie Jabłonowski w czasie od stycznia do sierpnia br. przy 34 wypłatach łączną sumę 33.247 zł 23 gr. Na wczorajszej rozprawie oskarżony przyznał się w zupełności do winy, tłumaczył się, że zdefraudowanemi pieniądzmi pokrywał długi karciane. Spodziewał się brakującą gotówkę zwrócić po uzyskaniu pomocy materjalnej od swej rodziny, co jednak aż do rozprawy nie nastąpiło. Trybunał po przeprowadzonej rozprawie zasądził Jabłonowskiego na 4 lata ciężkiego więzienia z obostrzeniami.

Przewodniczył sso. Droździowski, wotowali sso. Konopacki i sso. Sośnicki, oskarżał prok. Dr. Stawarski, bronił adw. Dr. Rose, poszkodowany fundusz bezrobocia zastępował adw. Dr Pelzling.

Z giełdy

Giełda krakowska z 9 bm. **Akcje:** P. Bank Przemysł. 0.13, B. Hipot. 0.57, Tohan 0.24, Zieleniewski 12, Trzebinia 0.29, Górka 17.90, Siersza Zakł. Górn. 3.10—3.15, Chodorów 107—107.50.

Giełda warszawska

Warszawa 9 bm. (PAT) **Giełda waluty.**
Dolary 8.98, sprz. 9'— kup. 8.96
Belgia 1.5.55, 1.5.58, 125.24
Londyn 48'.0 sprz. 43.81 kup. 4..59
N. Jork 9'— sprz. 9'.., kup. .98
Paryż 36'10 sprz. 36'19 kup. 36'01
Praga 26'.2 sprz. 26'.8 kup. 26'.6.
Szwajcarja 174'10, sprz. 174'51 kup. 173'67
Włochy 3.8 .94 .9.
Wiedeń 1.72 sprz. 7'57 kup. 1.69

Papiery procentowe: 8 proc. pożyczka konwersyjna 98—96 1/2—98, 5 proc. pożyczka konwersyjna 48—48.15—48.10, pożyczka kolejowa 90, pożyczka dolarowa 81 1/2. Tendencja mocniejsza.

Akcje: Bank Polski 79.0 80.50 —'—, Bank Przemysłowy Lwów 0'14, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 6.60 ... 4 — Wild — Cegielski 1. 00, Parowozy 0'27 ... Zegluga ..— Polska nafta 0.0 ... 21.50 ... Starachowice 2.1 ... 1.20 ... Zieleniewski 11'75 Żyrardów 10'8 Chodorów 109 —

Giełda wiedeńska

Giełda wiedeńska z dnia 9 bm. (PAT) ... Amsterdam 2.29 ... Berlin 16.25 ... 42 ... Budapeszt 99.. Bukareszt 3.61 ... —, Kopenhaga 188.00, Londyn 34.1 ... 1.00 ... 26.1 ... 2.55, Sofja 5.05, Sztokholm 188.5 ... 83 ... 5, ... 7.0 — ... 1.66.00 ... 24 ... 1241, ... 7.7.— ... —, ... —, ... 20, ... —'— ...

2.93, węgierskie 9..04 tureckie —'—

Akcje: Zieleniewski 99 —, Silesja —, Fanto 119, Gal. karpaty 45. Galicja 465. Siersza 25'. Bank Małopolski —— Bank Hip. —' Tepege —'—.

Giełda zurychska

Zurych, 9. 12 PAT. Paryż 20.70, Londyn 25.12 1/4, Nowy Jork 5.18 1/8, Belgja 72.10, Włochy 22.45, Hiszpanja 78.70, Holandja 207.20, Berlin 123.12 1/2, Wiedeń 73.10, Sztokholm 138.40, Oslo 131.50, Kopenhaga 138, Sofja 3.75, Praga 15.35, Warszawa 57.50, Budapeszt 72.62 1/2, Białogród 9.12 1/2, Ateny 6.70, Konstantynopol 2.60, Bukareszt 2.55, Helsingfors 13.07 1/2, Buenos Aires 211. Tendencja bez zmiany.

Giełda londyńska

Londyn, 9. 12 PAT. Nowy Jork 4.84 15/16, Holandja 12.12 7/8, Francja 121 5/8, Belgja 34.86, Włochy 111.62, Niemcy 20.39.5, Szwajcarja 25.12, Hiszpanja 31.90 1/2, Danja 18.20 1/2, Szwecja 18.15, Norwegja 19.12 1/2, Helsingfors 192.50, Praga 163 3/4.

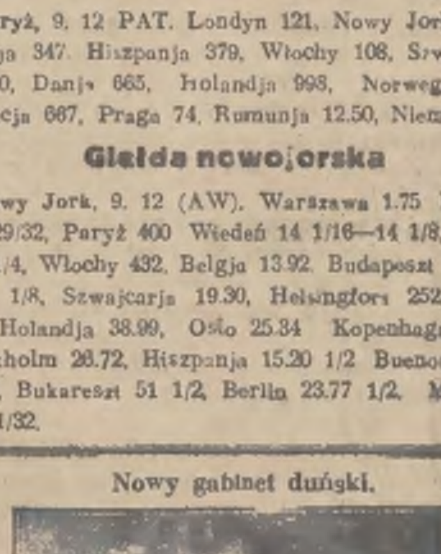
Giełda paryska

Paryż, 9. 12 PAT. Londyn 121, Nowy Jork 24.95, Belgja 347, Hiszpanja 379, Włochy 108, Szwajcarja 481.50, Danja 665, Holandja 993, Norwegja 632, Szwecja 667, Praga 74, Rumunja 12.50, Niemcy 593.

Giełda nowojorska

Nowy Jork, 9. 12 (AW). Warszawa 1.75, Londyn 484 29/32, Paryż 400, Wiedeń 14 1/16—14 1/8, Praga 296 1/4, Włochy 432, Belgja 13.92, Budapeszt 14 1/16—14 1/8, Szwajcarja 19.30, Helsingfors 252, Sofja 72, Holandja 38.99, Oslo 25.34, Kopenhaga 26.64, Sztokholm 26.72, Hiszpanja 15.20 1/2, Buenos Aires 49.12, Bukareszt 51 1/2, Berlin 23.77 1/2, Montreal 100 1/32.

Nowy gabinet duński.

Nowy gabinet duński tworzy wyłącznie partja chłopska. Urząd premjera objęnie były minister rolnictwa Madsen-Mygdal, którego podobiznę wyżej podajemy.

Zniesienie kontroli wojskowej nad Niemcami!

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż, 9 12 (K) Wieczorem rozeszła się wiadomość, że komitet wojskowy obradujący w Wersalu przedłożył konferencji ambasadorów sprawozdanie, z którego wynika, iż w chwili obecnej nic już nie stoi na przeszkodzie zniesienia kontroli wojskowej nad Niemcami.

Słychać, że opierając się na tem sprawozdaniu, konferencja ambasadorów zarządziła już odwołanie międzysojuszniczej komisji kontroli wojskowej z Berlina. —

Jutro ma wejść sprawa ta na porządek dzienny obrad Rady Ligi w Genewie.

Briand konferował wczoraj przez 3 godziny z Stresemannem

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Genewa, 9 12. (D) Dziś w południe nastąpiło spotkanie francuskiego ministra spraw zagranicznych Brianda z ministrem rzeszy Stresemannem, którego stan zdrowia poprawił się znacznie. Obaj mężowie stanu zeszli się w hotelu delegacji niemieckiej. Konferencja trwała 3 godziny. Przedmiotem jej były sprawy związane z posiedzeniem konferencji ambasadorów, przedewszystkiem zaś omawiano trudności, jakie się wyłoniły w sprawie materjału wojennego. — — —

Obaj mężowie stanu wyrazili chęć szybkiego dojścia do porozumienia. Ustalono, iż na wypadek gdyby na konferencji ambasadorów nie osiągnięto zgody, sprawy natury technicznej przekazane będą specjalnemu trybunałowi rozjemczemu. —

Ekspose Benesza o polityce zagranicznej

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Praga, 9 12 (D) Na dzisiejszem posiedzeniu parlamentu wygłosił minister spraw zagr. Dr Benesz dłuższe ekspose w sprawie polityki zagranicznej. Omawiając stosunki z Polską minister zaznaczył, iż kształtują się one coraz to pomyślniej, tak, iż można obecnie mówić o stabilizacji przyjaźni polsko-czeskiej.

DO P. T. OBYWATELI MIASTA KRAKOWA!

Pierwska Górnośląska Fabryka Wyrobów Blaszanych i Cynkownia Blachy

w Królewskiej Hucie

zawiadamia niniejszem P. T. Obywateli, że wyrabia **skrzynki na odpadki** z blachy żelaznej lakierowanej, według wzoru, ustawionego przez Magistrat Miasta Krakowa i dostarcza takowych ze swojego **krakowskiego składu konsygnacyjnego**

przy ul. Dajwór L. 10

po cenie Zł 35 za 1 sztukę, za 3-miesięcznemi wekslami, bez procentu.

Minister Zaleski w Genewie

Uzunowicz złożył misję utworzenia gabinetu

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Belgrad, 9 12 (D) W przesileniu gabinetowem nastąpił pewien zwrot. Dotychczasowy premjer Uzunowicz, który przed kilku dniami otrzymał misję utworzenia gabinetu zrzekł się swej misji, chcąc umożliwić królowi rozszerzenie postaw przyszłego rządu. W związku z zrzeczeniem się Uzunowicza wezwani zostali do króla przewodniczący skupczyny Trifkowicz oraz Pasicz. Prawdopodobnie jeden z nich otrzyma misję utworzenia rządu.

„COFIM“

MIESIĘCZNIK SJONSKI

Rok II. — Nr. 1 (8).

1) **Inż. B. Zimmermann:** Golus a Palestyna;
2) **Pos. Dr. L. Reich:** O celowość polityki narodowej w Golusie;
3) **Wł. Zabotyński:** Kassandra;
4) **Dr. S. Kanowitz:** Z ruchu młodzieży sjońskie w Niemczech;
5) **M. Awnimelech:** Reforma żyd. wychowania szkolnego;
6) **Na czasie:** K. St.; Prawo do nauki; Mgr. F. Tauber: Młodzież a partja; F. T.: Stosunek ugrupowań polit. do zrzeszeń Samopomocowych;
7) **Bibljografja:** Ch. Hazaz „Smul Frankfurter“; H. Pfeffer: Henriette Charasson: Racine Juive;
b: Hanoar w Haarec, Ktuwim;
8) **Nadesłane.**

Już się ukazał.

Do nabycia we wszystkich kioskach i agencjach dzienników.

Red. i Adm. Kraków, Stradom L. 15, offic.

Konto P. K. O. Kraków 400.669.

Jedna próba przekona o jakości!

Wszystkim smakoszom dobrej czekolady polecamy

pierwszorzędne wyroby fabryki czekolady

„Goplana“ T. A. Poznań

t. j. śmietankową, i śmietankową z orzechami, kawowa ze śmietanką oraz wyborną.

— **Wszędzie do nabycia!** —

Trykotaże zagraniczne Prof. Dra Jaegera i krajowe po cenach najtańszych poleca firma

BREIT i NOWOMIAST

KRAKÓW, STRADOM 23. - Rok. zał. 1905. - Tel. 2222.

Zamówienia z prowincji uskutecznia się odwrotną pocztą. — Przybory do krawieczyzny.

Drobne ogłoszenia

Unieważniam książeczkę wojskową na nazwisko Leopold Rosner wydaną przez PKU Kraków

Korzystajcie z nauki! Siły fachowe (absolw. uniw.) udzielają lekcji zbiorowych, pojedyńczych w zakresie szkół powszechnych, średnich, ogólno-kształcących m. ksęgowości i korespondencji pol. niemieckiej. Ceny bardzo niskie. Zgłoszenia Bienenfeld Kraków Miodowa 34

Pośredniczącego z branży nowym branża galanteryjnej poszukuje wprowadzona firma w całej Polsce Zgłoszenia pod „Pracowity“ do Adm N Dz

Idealne umieszczenia dla akademiczki wraz z utrzymaniem od 15 XII—1 I. 1927 r. Informacji z grzeczności udziela Adw. Dr Krengel. Grodzka 32.

Bogaty wybór nowości powieściowych, dzieł naukowych i książek dla młodzieży. Wypożyczalnia A Gumplowicza Kraków Bracka 9. Warunki abonamentu przystępne, dla prowincji dogodne.

Specjalna naprawa kaloszy i śniegowców W Krajewski, Agnieszki 9

Stoły antyczne, garnitur orzech salonowy, kredens dębowy wspaniały biurko inkrust. Marji Teresy, konsola mahon. z lustrem do sprzedania. Kraków ul. św. Jana 1?, I. p. Nr drzwi 1.

Poszukuje się zdolnego nauczyciela(ki) języków: niemieckiego angielskiego i francuskiego dla dorosłych dzieci. Posada na prowincji z utrzymaniem. Zgłoszenia pod „E. M.“ do Adm. N. Dz.

TRETORN
ŚNIEGOWCE I KALOSZE
NAJLEPSZY WYRÓB

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych magazynach.

ALBUM NOWOCZESNYCH FRYZUR DAMSKICH
zawierające około 100 rozmaitych najnowszych fryzur damskich na 20 kolorowych tablicach, w dużym formacie, wszystko w ozdobnem wykonaniu, z okładką prof. Wronieckiego z Państwowej Szkoły Sztuki Zdobniczej — ukaże się końcem bież. miesiąca.

Zamówienia przyjmują wszystkie księgarnie oraz wydawcy

PAR
POLSKA AGENCJA REKLAMY FRANCISZEK KRAJNA

Poznań, Al. Marcinkowskiego L. 11.

Oddział w Krakowie, Rynek L. 34
Tel. 4710.

PUDER, MYDŁO i KREM BEBE SZOFFMANA
niezbędne do pielęgnowania ciałka niemowlęcia a niezawodne środki dla dorosłych o wrażliwej cerze. — Żądać w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach. Prawdziwe z znakiem Aeroplan

Dzielny o wieloletniej praktyce FACHOWIEC branży żelazno i udowlanej poszukuje dobrze sytuowanego **SPÓLNIKA** w celach założenia fabryki wyrobów żelaznych mającej wszelkie warunki prosperowania. Zgłoszenia pod „K. P.“ do Adm. N. Dz.

POTOKOL
SZTUCZNY ROŚLINNY TŁUSZCZ JADALNY
GWARANTOWANEJ CZYSTOŚCI
BARDZO EKONOMICZNY
ZAWIERAJĄCY 100% TŁUSZCZU

Zamówienia na „POTOKOL“ przyjmuje zastępca Ski Akc. J. D. POTOKA SYNOWIE
WINCENTY MOSZKOWSKI
Kraków, Wrzesińska 3. Tel. 24.9.

Obcasy Gumowe „MARS“
Najtrwalsze w chodzeniu.
Żądać wszędzie!
Przedstawicielstwo:
A. HEIM i M. LEIKAH, KRAKÓW ZIELONA 6.

LEOPOLD KUTTERER
KRAKÓW
Grodzka 43.
Najtańsze źródło!!

KILIMY-DYWANY
o artystycznych wzorach swojskich wschodnich gotowe i na zamówienie poleca wytwórnia
„Kobierzec“ Kraków, Podwale 3.

Wszelkie roboty w zakres **krawieczyzny damskiej** wchodzące jak płaszcze, kostjumy, suknie wieczorowe oraz konfekcję dziecięcą dla dziewczynek i chłopców wykonuje starannie po cenach umiarkowanych
„Ognisko Pracy“
Kraków, ul. Mikołajska 9, II. piętro.

Reklama dźwignią handlu!

Najszybszy, najpewniejszy i najtańszy transport osób towarów i poczty
Informacje Aerolot S. A. Kraków, Anny 4. Tel. 3222

NOWA DRUKARNIA DZIENNIKOWA
przyjmuje wszelkie zamówienia w zakres drukarstwa wchodzące — w szczególności druki handlowe, turystyczne, przemysłowe, reklamowe, czasopisma i dzieła wykonując takowe starannie, szybko i po cenach umiarkowanych.

W KRAKOWIE, ORZESZKOWEJ 7 — TEL. 279.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków Orzeszkowej 7